

NÆRINGSLIVSMAGASINET

NR. 11 · 2021 · ÅRGANG 27
LØSSALG: 79 KR

Rosenkilden

Det store koronaloøpet

Næringslivet i regionen har taklet 21 måneder med korona bedre enn fryktet, og usikkerheten er avløst av optimisme ved inngangen til et nytt år.

Side 6-11

MAGASINET ROSENKILDEN

Næringsforeningens magasin Rosenkilden kommer ut månedlig i et opplag på 14.000. Det distribueres til alle bedrifter og offentlige virksomheter i regionen. Rosenkilden skal være dagsordenssettende i regionens viktigste næringspolitiske saker og gjenspeile aktiviteten i medlemsbedriftene. Næringsforeningens nettside: www.naeringsforeningen.no.

KONTAKTPERSONER

TIPS: Egil Hollund, tlf: 992 93 700,

epost: hollund@naeringsforeningen.no

ANNONSER OG MEDLEMSKAP:

Randi Mannsåker, tlf: 464 12 959,

epost: mannsaaker@naeringsforeningen.no

MEDLEMSMØTER:

Inge Tone Ødegård, tlf: 458 54 130

epost: odegard@naeringsforeningen.no

KOMMENDE ARRANGEMENTER

MEDLEMSMØTER*

08.12 Bygg- og anleggsskolen

08.12 Næringsaktive Lund kommune

10.12 Julemøte i Teatret 2021

15.12 Treffpunkt Ryfylke

06.01 Aksjeåret 2022

18.01 Fagdag offentlige anskaffelser

26.01 EK2022

28.01 Lederskolen

For mer informasjon
og påmelding, gå til
naeringsforeningen.no.

STAVANGER CHAMBER INTERNATIONAL

04.12 Walk and talk

12.01 Happy New Year

18.01 Challenge yourselves

29.01 Cross-country skiing

For sign up,
go to stavangerchamber.com

Rosenkilden følger redaktørplakaten.

Ansvarlig redaktør: Harald Minge.

Redaktør: Egil Hollund.

I redaksjonen: Ståle Frafjord, Lars Idar Waage og Frode Berge.

Utgivelse/produksjon:

Næringsforeningen i Stavanger-regionen.

Telefon: 51 51 08 80.

Epost: post@naeringsforeningen.no.

www.naeringsforeningen.no

Opplag: 14.000.

Trykk/layout: Kai Hansen Trykkeri

Fotografer: Markus Johansson og

Henrik Moksnes.

Forsideillustrasjon: Ståle Ådland.

Årgang: 27.

Redaksjonen avsluttet: 26. november

BERGEN SER TIL
STAVANGER

side 15

BRENNER FOR
MÅLTIDSGLEDEN

side 35

LÆR AV DE BESTE

side 40

Innhold

Det lange koronløpet	6
Bymiljøpakken	12
Bergen vil ikke gjøre samme tabben	15
Spaltisten: Sonja Hauan	18
Gryende optimisme i luftfarten	20
Endelig Folk 2021!	20
Aarbakke kåret til Årets bedrift 2021	25
Made in Stavanger	28
Spaltisten: Rune Dahl Fitjar	30
Profilen: Idar Håland	35
Bedriften: Saferock AS	36
Lær av de beste: Norled AS	40
Nye medlemmer siden sist	44
Styrelederen	47
Energikommentaren	48
LUNCH	49
Arbeidsliv	50
Nytt om navn	52

Slik gikk det egentlig under pandemien

HARALD MINGE · Adm. dir. i Næringsforeningen

I de beste årene har næringslivet i Stavanger-regionen levert et samlet driftsresultat på 577 milliarder kroner (2015). I 2020 ble resultatet minus 38 milliarder. Likevel klarte vi å opprettholde aktiviteten i industrien og hindre massearbeidsledighet.

I denne utgaven av Rosenkilden får du også Økonomisk rapport, som Næringsforeningen og Universitetet produserer hver høst. Den er basert på de reelle tallene, altså alle regnskapene til regionens bedrifter. Det lages mange gode og treffsikre konjunkturbarometre som handler om bedriftenes forventninger. Økonomisk rapport svarer på hvordan det egentlig gikk. Og siden det er en årlig rapport, viser den strukturen i næringslivet vårt og gir et grundig bilde av utviklingen over tid. Samtidig gir den oss en mulighet til å sammenligne oss med de andre storbyene. Til grunn i basen ligger over tre millioner regnskap fra alle selskaper i hele landet siden 2008.

Det er enkelt å forklare de blodrøde tallene. Samtidig som olje- og gassprisen sank som en stein vinteren 2020, begynte pandemien å herje. For oljeselskapene, med Equinor i spissen, betydde dette katastrofale tall. Mens samlet omsetning for denne næringen var 1145 milliarder i 2019, endte 2020 med 895 milliarder. Og ser vi på samlet driftsresultat for næringen endte 2020 med minus 58 milliarder. Fasiten er dermed at regionen samlet sett for alle foretak registrert i Foretaksregisteret går 38 milliarder i minus. I 2019 var vi 225 milliarder i pluss. Det høres dramatisk ut, og det er dramatisk. I 2020 er vi nemlig den minst lønnsomme storbyregionen i hele landet.

Over tid

Hvis dette får deg deprimeret har jeg en medisin til deg! Les de siste fem utgavene av Økonomisk rapport og se hvordan nettopp denne regionen over tid skaper verdier som ingen andre norske byer er i nærheten av. Og hvis du får den berømte knekken av å se hvordan vi rammes når vår viktigste næring ikke kan levere som normalt, så er det to

ting som kan forhåpentligvis kan få deg i godt humør igjen:

For det første er det utrolig at ikke energinæringens blodrøde regnskaper har ført til massearbeidsledighet i regionen. Aktiviteten, både i oljeselskapene og leverandørindustrien, har nemlig mer eller mindre vært opprettholdt. Våren 2020 lå det riktignok an til det motsatte. Operatørenees bråstans på både investeringer og vedlikehold satte oss alle i alarmberedskap. Regionen stilte opp,

«Det gikk betraktelig bedre enn ventet! 2020 betydde økt omsetning for både landbruks- og matindustri, informasjonsteknologi, detaljhandelen og bilbransjen».

etablerte prosjekt Energihovedstaden og bidro sterkt til aktivitetspakken med den midlertidige skatteendringen som ble vedtatt på Stortinget i juni. Uten denne ville vi vært nødt til å sett 20 års aldergrense på Økonomisk rapport ...

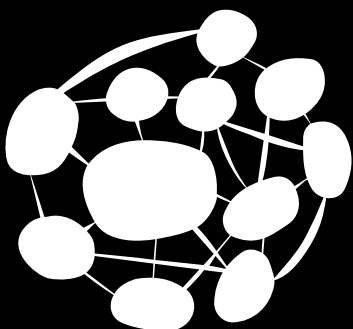
Den andre faktoren er differensieringen vi har sett innenfor energinæringen, spesielt siden 2015. Selv om vi nærmer oss en overoppheting på kort sikt på grunn av høye priser på olje og gass, er næringen i gang med massive satsinger

på fornybar energi. Samtidig ser vi stadig oftere eksempler på teknologioverføring fra olje- og gassnæringen som fører til nye bedriftsetableringer med stort potensial, enten det er droner, batteriproduksjon, havbruk, elbilladere eller nanoleire som får det til å gro i ørkenen nesten uten vann. Felles for mange av disse satsingene er at de svarer på globale bærekraftsutfordringer – spesielt innen energi og mat. Og det i en region som har vært fornybar helt siden man gjennomførte det første grønne skiftet, med vannkraften for hundre år siden.

Bedre enn ventet

Hvis du, selv etter å ha lest dette, fortsatt har rester av tungsinn igjen, kan vi ta en kikk på det øvrige næringslivet og konstatere følgende hyggelige overskrift: Det gikk betraktelig bedre enn ventet! 2020 betydde økt omsetning for både landbruks- og matindustri, informasjonsteknologi, detaljhandelen og bilbransjen. For resten ble det stort sett en udramatisk nedgang i omsetning, men for mange likevel en hyggelig bunnlinje. Så skal vi huske at denne pandemien har rammet særdeles ulikt og at ikke alle som driver bedrift, kjenner seg igjen i denne beskrivelsen. Mange har tapt egenkapital og tatt opp lån.

Kommer vi til å reise oss? Hvordan kommer Økonomisk rapport i 2022 til å se ut? Det er ganske utrolig, men også typisk at selv etter et så tøft år som 2020 forteller Næringsforeningens medlemsbedrifter om den største optimismen siden 2015. De fleste tror på en drastisk økning i både omsetning og lønnsomhet, og nesten halvparten har planer om å gå til nyansettelser. Det ligger an til en etterspørsel etter arbeidskraft som kan bli vanskelig å tilfredsstille. Og da ender vi tilbake til den langt hyggeligere diskusjonen som er så typisk for vår region: Hvordan takle veksten?

NÆRINGSFORENINGEN

Gir kraft til vekst

POSTADRESSE

Næringsforeningen i Stavanger-regionen,
Postboks 182, 4001 Stavanger
TELEFON: 51 51 08 80.
E-POST: post@naeringsforeningen.no

NÆRINGSFORENINGEN ER TIL STEDE I HELE STAVANGER-REGIONEN – FRA DALANE I SØR TIL RYFYLKE I NORD.

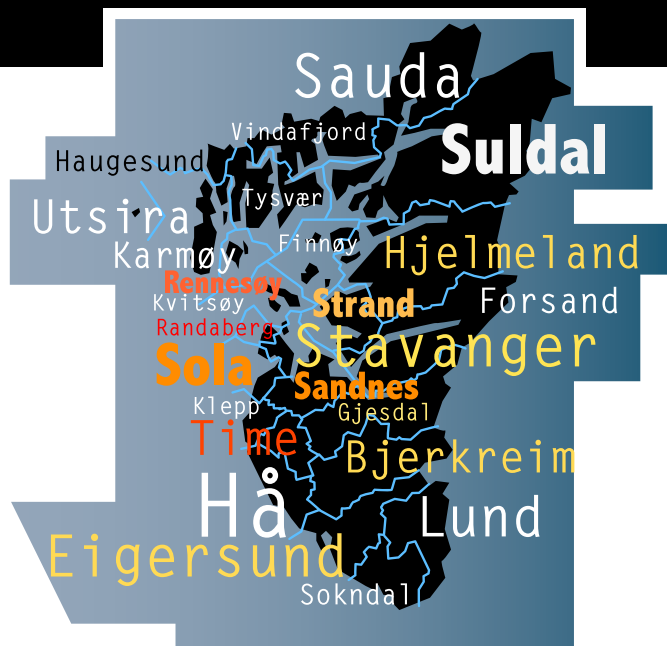
Næringsforeningen har 1.940 medlemsbedrifter, og over hele regionen har vi en lokal tilstedeværelse med egne ressursgrupper. Disse fungerer nærmest som lokalkontor og arbeider med lokale utfordringer, men i et regionalt perspektiv. Et grenseløst næringsliv i en stadig mer grenseløs region. Nå arrangeres det egne medlemsmøter i Egersund, Bryne, Gjesdal, Sandnes, Sola, Risavika, Randaberg, Rennesøy, i Ryfylke og selvfølgelig i Stavanger. Vi er på vårt aller beste når vi får til gode samarbeidsprosjekter – ofte sammen med det offentlige.

VISJON OG VERDIER

«Gir kraft til vekst» er Næringsforeningens visjon. Våre tre utvalgte verdier er «modig, dagsordenssettende og godt vertskap». Vertskapsrollen er sentral i en nettverksorganisasjon, og foreningen har lange tradisjoner i å ivareta rollen som samfunnsdebattant og pådriver for å ivareta medlemmenes interesser.

STRATEGISKE FOKUSOMRÅDER

Næringsforeningen har valgt ut to fokusområder som følges spesielt opp i strategiperioden fra 2020 til 2024: «Nye muligheter» og «Den internasjonale energihovedstaden». Innenfor hvert strategisk fokusområde jobbes det med en rekke ulike prosjekter. Næringsforeningen legger til grunn FNs bærekraftsmål, både når det gjelder drift av egen organisasjon og i utøvelsen av næringspolitikk og medlemstilbud.

24 RESSURSGRUPPER

Næringsforeningen er i underkant av 15 ansatte, men ca. 250 medlemmer er organisert i foreningens 24 ressursgrupper. Disse jobber med spesifikke fagfelt som bygg- og anlegg, energi, teknologi eller matbransjen, eller de kan være geografisk basert. Ressursgruppene er viktige temamålere blant medlemsbedriftene, og i egenskap av sin kompetanse og nettverk løfter de fram viktige saker og ulike prosjekter i samarbeid med administrasjonen. De bidrar også til høringsuttalelser, deltar i offentlige utvalg eller arrangerer medlemsmøter.

ENERGI

Leder: Kyrre M. Knudsen. Tlf: 938 83 518
kyrre.knudsen@sr-bank.no

FORNYBAR ENERGI

Leder: Rune Hersvik. Tlf: 916 35 724
rune@vind.no

BYGG OG ANLEGG

Leder: Geir Endresen. Tlf: 934 42 960
geir.endresen@kruse-smith.no

MAT

Leder: Inger Lise Aarrestad Rettedal
Tlf: 970 81 415, lise@klostergarden.no

SANDNES

Leder: Dag Halvorsen. Tlf: 982 67 702
dag@sig-halvorsen.no

RISAVIKA

Leder: Geir Øvrebo. Tlf: 900 79 096
geir.ovrebo@norseagroup.com

FORUS

Leder: Hans Inge Skadberg. Tlf: 959 32 266
hansinge.skadberg@ikea.com

GJESDAL

Leder: Anniken Øgreid. Tlf: 990 14 409
anniken@alg-land.no

JÆREN

Leder: Marlin Jespersen tlf: 991 50 102
marlin@secant.no

DALANE

Leder: Audun Pedersen. Tlf: 454 11 212
audun.pedersen@akersolutions.com

RYFYLKE

Leder: Kjell Apeland. Tlf: 913 42 813
ka@hardangerrock.no

DEN GRØNNE LANDSBYEN

Leder: Bent Bergersen. Tlf: 924 47 789
randaberg@sport1.no

DE BLÅGRØNNE ØYANE

Leder: Joar Gangenes. Tlf: 916 47 323
joar.gangenes@lyse.net

GRØNN VEKST

Leder: Brage Johansen. Tlf: 911 81 129
bragewj@gmail.com

INKLUDERENDE ARBEIDSLIV

Leder: Kjetil Søyland tlf: 900 38 224
kjetil@avanti-ryfylke.no

KREATIVE KOMMERSIELLE NÆRINGER

Leder: Gabriel Schanche Gilje Tlf: 913 00 924
gabriel@holon.no

FINANS OG KAPITALFORVALTNING

Leder: Ole-Henry Slette. Tlf: 915 87 410
olsl01@handelsbanken.no

SOLA

Leder: Yngve Sørland. Tlf: 941 44
yngve.soerland@sr-bank.no

INTERNASJONALE RELASJONER

Leder: Helen T. Christensen. Tlf: 982 06 652
helen.christensen@no.ey.com

LEAN

Leder: Kenneth Gilje. Tlf: 907 28 107
kenneth@gilje.no

U37

Leder: Espen Young Svendsen. Tlf: 454 21 822
E-mail: espen@utopiafest.no

HÅNDVERKERE

Leder: Kenneth Helliesen Tlf: 412 59 108
kenneth@brdr-pettersen.no

REISELIV

Leder: Gjermund Dahl. Tlf: 909 93 848
gjermund.dahl@choice.no

50/50

Leder: Mats Henriksen. Tlf: 907 69 110
mats@montaag.com

NÆRINGSFORENINGENS STYRE

Hanne N. Berentzen
Leder

Grethe Skundberg
Nestleder

Frank Emil Moen

Tone Herigstad

Yuhong J. Hermansen

Ingvald Meland

Ragnar Tveterås

Borre Lobekk

Siri Aarrestad
Ravndal

Site 4016

SKARSTIN

Invitasjon til transformasjon. Flytt inn i fremtiden.

Vi søker etter selskaper innen bygg-, anleggs-, og eiendomsbransjen som vil ha raskere endringstakt. Vi skal bygge om med fremtiden i tankene og ser etter leietakere som vil skape sin egen arbeidsplass. På Spinn vil sirkulær innovasjon stå på dagsorden. Selskaper får muligheten til å teste, eksperimentere og prøve løsninger i praksis samtidig som de etablerer seg i regionens fremste bygg- og anleggsklynge, Site 4016.

Kontakt Frederic Willassen, tlf.: 984 76 706, eller ffw@smedvig.no

Spinn
Senter for sirkulær
innovasjon

Det lange koronaløpet

I snart to år har små og store bedrifter levd med korona. Tusenvis er sendt på hjemmekontor, møter og reiser er avlyst, bedrifter har vært stengt eller levd med strenge restriksjoner, og produksjon, transport og innleie av utenlandske arbeidstakere har møtt på store utfordringer.

Hvordan har det gått, og hva kan vi forvente fremover? Vi har spurt både økonomer og næringslivet.

TEKST: STÅLE FRAFJORD TEGNING: STÅLE ÅDLAND

Lønnsomheten forsvant, forventningene steg

Den totale verdiskapningen sank og lønnsomheten forsvant, men forventningene har steget i takt med økte olje- og gasspriser og fullvaksinering.

Det er den grove oppsummeringen av næringslivet i regionen gjennom over 20 måneder med korona.

Ved inngangen til 2022 har smittetallene igjen steget, men troen på fremtiden er likevel større enn noensinne. Arbeidsmarkedet er stramt, konferanser og møter er i gang igjen, store deler av næringslivet forventer nyansettelser, økt omsetning og bedre resultater.

– Regionens næringsliv gikk inn i covid med en økonomi som var i rimelig bra balanse. Trykket var verken for høyt eller lavt, sier professor ved Handelshøyskolen UiS, Ragnar Tveterås

Fikk det tøffere

Likevel fikk Stavanger-regionens næringsliv en langt hardere smell under covid enn landet for øvrig. I Stavanger-regionen falt driftsresultatet med tilnærmet hundre prosent, mens i de andre store byene opplevde næringslivet et fall på tretti prosent eller endog vekst i lønnsomheten.

Det har en naturlig forklaring.

– Reduksjon i lønnsomhet og verdiskaping under covid var selvfølgelig mye relatert til kollapsen i prisene på petroleumspoter. Når verdensøkonomien når tar seg opp igjen så fører generell økt etterspørsel sammen med det

grønne skiftet til at regionens energisektor får enorm drahjelp fra markedet. Mot 2030 vil vi nok oppleve fluktasjoner i aktivitetsnivået, men generelt vil det være et sterkt sug fra markedet drevet av knapphet på energi generelt, sier Tveterås.

Bedre enn forventet

Administrerende direktør i Næringsforeningen, Harald Minge, sier at koronapandemien har rammet veldig ulikt i næringslivet i regionen, men at overskriften er at det har gått bedre enn forventet.

– Det er selvsagt store tap for oljeselskapene, men skattepakken gjorde at de opprettholdt aktivitet og sysselsetting. Uten denne ville vi sett massearbeidsledighet. Ser vi på de ulike sektorene samlet er det imponerende hvordan dette er håndtert, men samtidig ser vi enkeltskjebner og bedrifter som ikke har klart å holde hodet over vannet. De ulike tiltakspakkene har ikke truffet alle, men overordnet har dette vært bra ordninger, sier Minge.

Konkurstall

Konkurstallene har heller ikke utviklet seg som mange fryktet da Norge stengte ned og mange virksomheter ble lammet. Så langt i år er det foretatt konkursåpning i tilsammen 127 bedrifter i Sandnes og Stavanger.

I 2020 var tallet 154 og i 2019 var antall konkursåpninger i de to kommunene 179, viser en oversikt fra Brønnøysundregistrene.

Konjunkturbarometer

Næringsforeningens konjunkturundersøkelse blant foreningens medlemsbedrifter, som ble foretatt i oktober, viser også at optimismen for neste år er større enn noen gang.

- 65,3 prosent av bedriftene tror på høyere omsetning neste år, sammenlignet med 44,8 prosent i fjor.
- 42 prosent tror på flere ansatte i bedriften neste år, det er det desidert høyeste tallet siden Næringsforeningens årlige konjunkturbarometer startet i 2015. Kun 6 prosent tror på færre

ansatte, også det laveste tallet som er målt de siste sju årene.

- Kun 7,7 prosent tror lønnsomheten vil dårligere neste år enn i år, over 60 prosent tror den blir bedre.

Nye folk

– Målingen vår viser at næringslivet ikke har vært mer optimistisk på mange år. Veldig mange sier at de skal ansette mye folk. Der ligger nok hovedutfordringen nå og framover! Nok arbeidskraft og rett kompetanse til bedrifter som satser nytt. Det hjelper ikke med nye satsinger og tilrettelegging for ny næring hvis vi ikke løser den floken.

Harald Minge opplever fra sitt ståsted at det er full trøkk i næringslivet ved inngangen til det nye året, med mange nye og spennende veivalg.

– De høye gass- og oljeprisene vi har i dag fører til høyt press, mangel på arbeidskraft og gode tider de neste årene. Samtidig er det mange som sikter seg inn på de nye mulighetene; havvind og andre utslippsfrie energikilder, karbonfangst og lagring, havbruk til havs, mineraler og så videre. I tillegg kommer strømmer av initiativer når det gjelder plass- og kraftkrevende industri. Enkeltbedrifter og personer med bakgrunn i oljekompetanse starter nye spennende selskaper, enten det er droner, betongproduksjon med redusert utslipp eller skal få det til å gro i Sahara nesten uten vann, sier Minge.

Professor ved Handelshøyskolen UiS, Ragnar Tveterås.

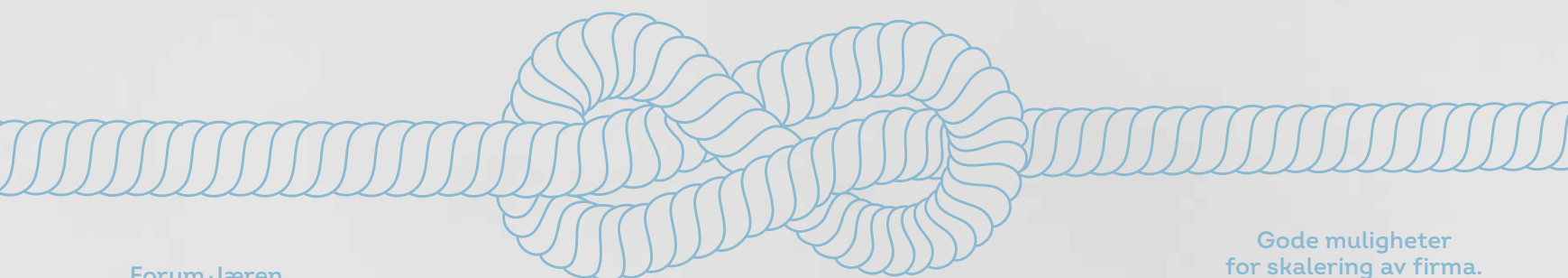

Administrerende direktør i Næringsforeningen, Harald Minge.

Å være til stede midt i knutepunktet på Jæren er viktig.

- Forum Jæren gir oss den muligheten.

Reid Skjærpe, daglig leder, Aarbakke Innovation.

Forum Jæren
har en fleksibel
ledelse.

Bryne er
et naturlig
midtpunkt.

Urbant på
en folkelig måte.

Gode muligheter
for skalering av firma.

Toppetasjen er
fin til møter
og gjester.

Lett og rekruttere
den bredden
av kompetanse
vi trenger.

Ønsker dere å bli en del av storfamilien?

Forum Jæren ligger i hjerte av Bryne, med umiddelbar nærhet til Bryne togstasjon. Vi huser mer enn seksti bedrifter. Enkelt-kontor eller en hel etasje? I Forum Jæren kan vi sammen skreddersy en løsning uansett behov! Vi tilbyr flott kantine, garderobeanlegg, tilgang til møterom og konferanselokaler med fantastisk utsikt i 18. etasje. Eget parkeringsanlegg, samt innendørs sykkelparkering.

Ta kontakt for en uforpliktende samtale.

I E-post: Ronny@forumjaren.no | Tlf: 93 44 84 07 | Nett: forumjaren.no

Optimismen er tilbake

Arbeidsdeltakelsen er høy, en dobbelkrise er på hell og optimismen er tilbake. Regionen har samlet sett kommet seg stående ut av koronapandemien, godt hjulpet av tiltakspakker og økte olje- og gasspriser.

Bransjemessig har vi mindre service og reiseliv i denne regionen sammenliknet med Oslo og Bergen, og mer industri og produksjon. I og med at reiseliv og service ble mest preget av korona, har vi hatt noe bedre forutsetninger under pandemien. Særlig støttepakken for olje- og gassindustrien har hatt betydning. Ser man på arbeidsledighetstallene har vi også klart oss noe bedre enn snittet i Norge, og vesentlig bedre enn Oslo og deler av Østlandet, sier Kyrre Knudsen, sjeføkonom i SpareBank 1 SR-Bank.

Da koronapandemien utviklet seg i Norge, og landet stengte ned i mars i fjor, var olje- og gassindustrien fortsatt inne i en konjunkturperiode preget av en oljepris som stupte etter nyttår og gjennom vinteren, og som i mars var nede i 25 dollar fatet. Bransjen var allerede i alarmmodus, noe som også fikk følger for andre næringer som lever godt på høy aktivitet i denne delen av industrien.

Halvannet år senere er prisen på olje tredoblet sammenliknet med mars 2000, samtidig som også gassprisene har gått rett til værs.

– Det som er i ferd med å skje nå er på en måte to kriser som er på vei ut samtidig. Det ser vi blant annet på et mye strammere arbeidsmarked. Arbeidsdeltakelsen er høy allerede nå, og vi kan jo håpe at vi klarer å mobilisere en enda større del av den norske arbeidsstyrken, og at det er mulig å tilby jobb til flere av dem som er i randsonen – noe som har vist seg vanskelig i normale tider. Jeg tenker da eksempelvis på unge uten særlig høy kompetanse. Vi er jo også en region som er avhengig av utenlandsk arbeidskraft. Pandemien har dempet flyten av arbeidskraft inn til Norge. For industrien ser det ut til at det har gått bra, men vi ser innenfor bygg og anlegg at mange øst-europeere har flyttet hjem, og at svensker i servicenæringen har gjort det samme, sier Kyrre Knudsen.

Krisemodus

– Hvor stor betydning har den såkalte oljepakken hatt for næringslivet i regionen?

– Bransjen var i krisemodus. Man sto i fare for at aktiviteten kunne falt med kanskje 15–20 prosent. Det ville helt klart

gitt store ringvirkninger. I stedet har vi sett at aktiviteten har holdt seg jevnt over de siste par-tre årene. Jeg tror også at pakken har vært et viktig signal gjennom at Stortinget klarte å samle seg om næringen i den tiden vi lever i. Det gjorde godt for bransjen, og også for regionen.

Dette har også betydning for fornybarindustrien, mener Kyrre Knudsen. Det har sammenheng med at pakken gir de store energiselskapene stabilitet og tid innenfor kjernevirksomheten, samtidig med at det investeres og skjer mye innenfor fornybart.

Omstilling

– Vi har begynt omstillingen, og dette gir et enormt mulighetsrom for norske og regionale aktører. Ser man stort på det, bruker vi jo det vi har og det vi kan. Olje- og gassindustrien sitter med mye formal- og realkompetanse i det å gjennomføre store og komplekse prosjekter. Det er utrolig gøy å se på de unge selskapene som satser og lykkes, men samtidig er et også sånn at vi er avhengig av at de store og tunge – som eksempelvis Equinor – holder på de ambisjonene og målsetningene de har innenfor satsing på fornybar energi.

I dette bildet betyr også økosystemet som opererer på investorsiden i regionen mye. Tradisjonelt har mange og store investorer satset på olje og gass, og/eller eiendom. Det har vært en utfordring, mener Kyrre Knudsen.

– Det har løsnet noe, og transaksjonsmarkedet har vært greit. I tillegg har en ny generasjon eiere i nye og grønnere selskap kanskje et annet forhold til hvilke investeringer de faktisk gjør. Det kan gi en dobbel effekt, ved at de som lykkes med nye og grønne investeringer faktisk også gir en ny gruppe investorer.

Oljeavhengighet

Regionen har i mange år vært svært avhengig av olje- og gass. Det er det mange som har problematisert, og uttrykket «flere bein å stå på» har vært mer etterspurt enn etterlevd. Spørsmålet er hvor langt regionen har kommet i dag, og hvor mye som faktisk har skjedd de siste tre-fire årene. Kyrre Knudsen mener vi er blitt

mindre oljeavhengige i dag enn for noen år siden.

– Dette er jo de store talls lov. Regnskapet med og uten Equinor og de andre oljeprodusentene er to forskjellige regnskap. 2021 kommer kanskje til å bli det beste resultatet noensinne, i sterk kontrast til året før. Det forteller også noe om at fremtiden er usikker, fordi det er vanskelig å spå. Men går vi ti år tilbake i tid, forelå det ikke mange planer om de andre beina. Vi snakket om det, men det skjedde ikke så mye. I dag foreligger det planer, og planene er forankret. I de store oljeselskapene, som Equinor, kanaliseres overskuddene også inn i andre prosjekter og bransjer, og de nye beina er fornybar energi. Jeg tror det

Kyrre Knudsen er sjeføkonom i SpareBank 1 SR-Bank.

er veldig annerledes nå, og at man er veldig bevisst på det som har skjedd tidligere.

Ny optimisme

Optimismen er tilbake etter koronapandemien. Det viser de fleste under-

søkelser, også Sparebank 1 SR-Bank sitt konjunkturbarometer.

– Optimisme er jo også et tidsvindu, som uttrykker om man tror det blir bedre. Når man er på vei ut av en pandemi, vil man selvfølgelig tenke annerledes enn om

man var på inn. Utgangspunktet er jo også forskjellig, fra de bransjene som har vært rammet direkte av nedstengning, til andre som har merket mindre. Men ser man eksempelvis på industrien spesielt – som har klart seg bra gjennom pandemien – så forventer de en høy veksttakt. Og om man kryssjekker med Norges Banks regionale nettverk, så skal man om lag 15 år tilbake i tid for å finne nivåer som er høyere enn der vi er nå. Det samme er tilfelle om man ser på SSBs industrimåling, som forventer en veldig god vekst. Og vi begynner som region også å få gode resultater på andre områder. Det gir oss grunn til å ha litt selvtilit.

«Vi har begynt omstillingen, og dette gir et enormt mulighetsrom for norske og regionale aktører».

Kyrre Knudsen

Utslippene går ned

I løpet av de tre par årene har CO₂-utslippene fra personbiler på Nord-Jæren gått ned med omlag 15.000 tonn. Det viser et anslag Rosenkilden har fått foretatt, basert på tall for kjøring og dagens bilpark.

Tallet omfatter registrerte personbiler hjemmehørende i Stavanger, Sandnes, Randaberg og Sola, målt med utgangspunkt i september 2018 sammenliknet med september 2020.

Bymiljøpakken for Nord-Jæren ble vedtatt av Stortinget i 2017. Målet var å bidra til bedre framkommelighet og bymiljø, nullvekst i biltrafikken, kutt i utslipp og få flere til å velge bort privatbilen til og fra jobb.

Den nye bompengeringsen ble innført på Nord-Jæren fra 1. oktober 2018. En rekke nye bomstasjoner ble satt opp, og en egen rushtidsavgift ble også innført. Den forsvant i februar 2020.

Trafikkbildet på Nord-Jæren har i liten grad endret seg siden 2018, men det har bilparken. Fra 2018 til 2020 har 5.454 bensindrevne personbiler registrert på Nord-Jæren forsvunnet fra veiene, mens dieslbiler har hatt en nedgang på 3.389 biler. Totalt dreier det seg om 8.843 fossile biler i de fire kommunene. Disse er i høy grad erstattet med el-biler, og i noen grad med hybride biler.

Effekten på utslippene

Det er opplysningsrådet for Veitrafikk som har beregnet utslippseffekten for Rosenkilden, og da med bakgrunn i oversikten fra Statistisk sentralbyrå om personbilparken i de fire kommunene. Beregningen er gjort med utgangspunkt i en gjennomsnittlig kjørelengde på 12.500 kilometer i året.

Avdelingssjef for statistikk i opplysningsrådet, Pål Bruhn, understreker at anslaget er grovt, blant annet fordi man bare har informasjon om CO₂ for cirka 80 prosent av kjøretøyene. Bilmerket, årsmodell og kjøremønster spiller også inn

– Jeg har beregnet gjennomsnittlig utslipp for de bilene vi har data om dette på, og brukt de tallene på alle personbiler i bestanden på det aktuelle tidspunkt. Det er fortrinnsvis eldre biler vi mangler data på. Disse mangler moderne teknologi, men er til gjengjeld i snitt lettere enn dagens biler, sier Bruhn.

Stadig mindre andel

I 2018 utgjorde personbilene som gikk på

bensin eller diesel og som var registrert på Nord-Jæren 86 prosent av bilparken, viser Rosenkildens beregninger. Elbilenes andel var på 11,4 prosent.

I 2020 var andelen bensin- og dieseldrevne personbiler sunket til 77,5 prosent.

Tar man også med ladebare hybride biler, var den totale andelen el- og hybridbiler 22,4 prosent av registrerte personbiler i Stavanger, Sandnes, Sola og Randaberg i 2020. Det betyr i praksis at en av fire personbiler i fjor kunne kjøre i og mellom kommuner og bomstasjoner uten utslipp av CO₂ – mot 13,8 prosent i 2018.

Tallene stemmer også med statistikken for bompengepasseringer Rosenkilden har fått fra Ferde.

Liten nedgang

Tidligere kjørte elbiler gratis gjennom bomringene. Fra 10. februar 2020 måtte utslippsfrie kjøretøy betale halv pris. Målingen fra mars samme år viser at elbilandelen gjennom bomstasjonene var på 18,4 prosent. I dag ligger andelen på rundt 25,5 prosent. Det skyldes først og fremst at stadig flere velger elbil når de kjøper ny bil

Da de nye bomstasjonene ble tatt i bruk i oktober 2018 var det totale antallet passeringer gjennom bomstasjonene i en normal måned cirka 6,5 millioner. Det tallet omfatter både tunge og lette kjøretøy. Månedspasseringene vil variere både som følge av årstid og ferie, og preges det siste halvannet året også av koronapandemien, nedstenginger, nasjonale som lokale tiltak og bruk av hjemmekontor.

Koronaeffekt

Sammenlikner man månedene oktober 2018 med oktober 2019, har det vært en nedgang i den totale trafikken gjennom bomstasjonene på cirka 160.000 passeringer, noe som utgjør 2,4 prosent. Hvor stor effekt koronapandemien har på disse tallene, er vanskelig å beregne.

Det totale utslippet av CO₂ fra lette kjøretøy i hele Rogaland var på 549.000 tonn i 2016. Basert på innbyggertallet utgjorde trolig utslippene fra personbiler registrert i kommunene Stavanger, Sandnes, Sola

Det er fortsatt kø i rushtiden på Nord-Jæren, men utslippene går ned år for år. Det skyldes først og fremst økningen i antall elbiler.

og Rogaland cirka 300.000 tonn det året. En reduksjon av utslippene på 15.000 tonn i løpet av et par år, innebærer at CO₂ utslippene er redusert med fem prosent i denne perioden.

*Nellikkene plukkes ut av appelsinen
og vi vil takke for at vi, i snart 40 år,
har fått bidra med julegaver som
varmer og varer.*

Riktig God Jul!

**top
man**

langgata 12, 4306 sandnes
man - fre: 10.00 - 18.00
lør: 10.00 - 16.00
51 66 18 40
post@top-man.no

Vil ha miljøgevinst på dagsorden

Fylkesordfører Marianne Chesak (Ap) hadde gjerne sett at det var større oppmerksomhet omkring de miljømessige konsekvensene av bymiljøpakken.

Så langt har både politikere og media vært mer opptatt av inntektstapet, et bortfall i inntekter som de siste par årene både skyldes en økning i antall elbiler og mindre trafikk på grunn av koronapandemien.

Inntektstapet gir store utfordringer for finansieringen av de ulike prosjektene i bymiljøpakken, og øker behovet for å kutte kostnader. Men Chesak skulle også sett at reduksjonen i utslipp og at miljøgevinsten ble satt mer på dagsorden.

– Det blir stadig flere mennesker på Nord-Jæren, og det er utgangspunktet for at vi trengte bymiljøpakken. Økningen i reiser i regionen, må være gange, sykkel og kollektivtransport. Det er dette som kalles nullvekstmålet. Det handler både om å ta ned utslipp og få mindre køer på veiene. Dette aspektet ved bymiljøpakken er for lite kommunisert og snakket om.

Ordfører i Stavanger, Kari Nessa Nordtun, sier at størsteparten av midlene i pakken brukes på investeringer som fremmer miljøet, som bussveien og sykkeltiltak.

Ordfører i Stavanger, Kari Nessa Nordtun

Fylkesordfører Marianne Chesak

– Det er de beste prosjektene som vunnet frem i et miljøregnskap – som man har valgt å gå videre med. Miljøeffekten er også styrende for hvilke mindre prosjekter som blir prioritert under tiltaksposten for programområder.»

Nullvekstmålet

Marianne Chesak viser til at det er nullvekstmålet som er gjenstand for rapportering når det gjelder måloppnåelse.

– Jevnlig rapportering om trafikkutviklingen er viktig for å sikre valg av de mest effektive tiltak for å nå nullvekstmålet. Trafikkutviklingen for persontransport med bil ligger til grunn for vurderingen av måloppnåelse. Måloppnåelsen må skje før avtalen løper ut, men utviklingen følges opp årlig for å sikre at den går i riktig retning, sier Chesak.

Klimagasser

For å få et helhetlig bilde av utviklingen i byområdene skal det også rapporteres på transportmiddelfordeling, endring i kollektivreiser og CO₂-utslipp. Det skal også rapporteres om utvikling av klimagassutslipp, målt i CO₂-utslipp fra vei (tonn CO₂ ekvivalenter) i avtaleområdet. Disse dataene innhentes fra SSB sine utslippsanalyser på kommunenivå, som utføres på oppdrag av Miljødirektoratet.

– Selv om det ikke pågår i Bymiljøpakkens regi, så arbeider også Rogaland

fylkeskommune med et eget klimabudsjett, sier Chesak.

Må reduseres

Utviklingsplan for Rogaland, Regional planstrategi 2021-2024, er et av de langsiktige utviklingsmålene klimaomstilling og livskraftig naturmiljø. I årene framover må Rogaland redusere klimagassutslipp og tilpasse samfunnet de klimaendringene som kommer.

Fylkestinget vedtok tidligere i år at klimagassbudsjett for 2022 skal legges fram i forbindelse med kommende økonomiplan og budsjett. Klimabudsjettet skal konkretisere arbeidet med reduksjon av klimagasser, og vil bevisstgjøre og synliggjøre fylkeskommunens målrettede arbeid med klimagassreduksjoner.

Første klimabudsjett

– Klimabudsjettet som legges fram for 2022-2025 er Rogaland fylkeskommunes første klimabudsjett, og gir en oversikt over konkrete tiltak som bidrar til å redusere klimagassutslippene i Rogaland i økonomiplanperioden.

Budsjettet inneholder hovedsakelig tiltak som er med på å redusere klimagassutslipp fra fylkeskommunens drift, men også tiltak som bidrar til å redusere utslipp ellers i Rogalands samfunnet er inkludert for å synliggjøre fylkeskommunens rolle i arbeidet med å nå Paris-avtalens målsetninger, sier Chesak.

Godsaktiviteten i Risavika er nær tredoblet de siste ti årene, og det forventes 50-75 prosent vekst de neste fem-sju årene.

– Vi mister konkurransekraft

Risavika ble etablert som et logistikknutepunkt med tilhørende infrastruktur blant annet for å serve den store energivirksomheten i regionen. 17 år etter er fortsatt ikke infrastrukturen på plass. Nå frykter aktørene at regionen mister konkurransekraft.

TEKST OG FOTO: LARS IDAR WAAGE

Bergen vil ikke gjøre samme

Bergen Havn har jobbet med utvikling av havnen i flere tiår. Når de nå skal utvide havnen på Ågotnes er infrastruktur en viktig faktor. Derfor følger de situasjonen i Stavanger-regionen tett.

I Bergen ligger Bergen Havns fasiliteter for gods midt i sentrum av byen. Siden 90-tallet har de diskutert hvor godsterminalen skal flyttes og det har blitt gjennomført konsekvensutredninger for å velge lokasjon. I 2017 ble det besluttet at havnen skulle utrede om Ågotnes kunne være et godt nok alternativ for godsaktiviteten på sjø, slik at byutviklingen kunne starte opp i denne delen av byen.

– Bergen Havn har siden den gang jobbet aktivt med å gjennomføre en rekke prosjekter som konsekvensanalyse, ringvirkningsanalyse, samfunnsøkonomisk analyse, markedsundersøkelser og mulighetsstudier for å finne ut om Ågotnes alternativet er bærekraftig, forteller Nils Møllerup som er forretningsutvikler i Bergen Havn.

Alvorlig

En forutsetning for flytting er imidlertid av veisambandet til området blir betydelig oppgradert. Som med Risavika ligger denne delen av havnen utenfor sentrumsområdet og er avhengig av infrastruktur for å fungere.

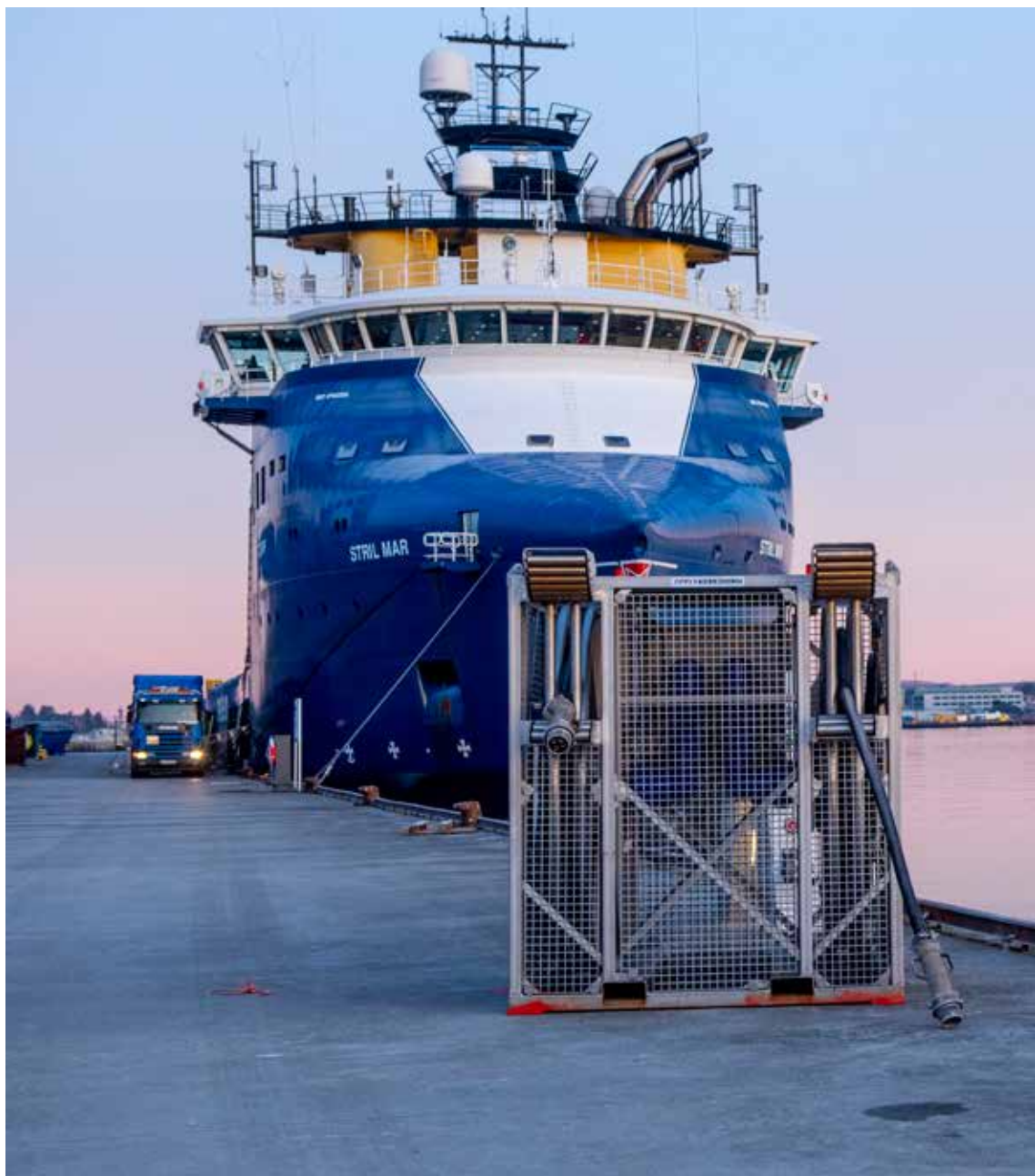
– Stavangerregionen Havn har gjennom området i Risavika allerede vært gjenstand for tilsvarende transformasjon, og det har derfor vært naturlig at vi har hatt tett dialog med miljøet der nede, sier Møllerup.

Nå foreligger det en beslutning om oppstartsdato for Sotra-sambandet med sluttdato sommeren 2027, som har vært en forutsetning for Bergen Havn med tanke på utviklingen og flytting av havnen til Ågotnes.

– Derfor følger vi prosjektet i Risavika så tett, sier forretningsutvikleren.

Historien rundt Risavika viser at det ikke alltid trenger å gå etter planen. Risavika ble planlagt fra 2000 og åpnet i 2008, og 13 år etter er fortsatt ikke infrastrukturen helt på plass. Nå er også viktige tilkomstveier i spill med Transportkorridor Vest (TKV).

– Bymiljøpakken forutsetter en nedgang i personbiltrafikken, men næringstransport, både gods- og varetransport er unntatt nullvekstmålet og det skal legges til rette for næringstransport. Slik planene er nå,

så taper næringstrafikken og for havnen er dette alvorlig, sier Hilde Frøyland, arealplanlegger i Stavangerregionen Havn.

Hun mener videre at det ikke har stått på ambisjonene og planer for infrastrukturen.

– Men det har tatt altfor lang tid og ambisjonene er ikke innfridd fullt ut, sier hun.

Stor vekst

Gods har ikke sin endestasjon i havnen og skal enten videre ut i verden dersom det er snakk om eksport, eller videre til butikker, konsumenter og lokale produsenter ved import til Stavanger-regionen. Infrastrukturen rundt en havn er derfor avgjørende for å få en effektiv logistikk.

– Etterhvert som Vestlandet knyttes tettere sammen gjennom store infrastrukturprosjekter som Rogfast og Hordfast,

kan Risavika få en enda større rolle som logistikkknutepunkt for Vestlandet, forklarer Kurt Ommundsen som er direktør i Westport, terminaloperatør både i Risavika og i Bergen.

Han mener derfor det er av stor betydning at infrastrukturen til og fra Risavika er så effektiv som mulig.

– Tilknytningen mellom knutepunktet Risavika og E39 både sørover og nordover, det som vi kaller TKV, er av særdeles stor betydning, sier han.

Siden oppstarten i 2010, så har godsmengden over havnen nesten tredoblet seg og dette vil bli forsterket av det grønne skiftet, miljøfokus kombinert med en stadig økende sjåførmangel i Europa. Aktørene i Stavanger-regionen ønsker i tillegg å ta kontroll over egen logistikk og flytte mer av godstrafikken på sjø direkte inn og ut av Risavika, fremfor å frakte via Østlandet som i dag foregår på vei.

tabben

Begrensninger i infrastrukturen til og fra havnen kan hemme næringsutviklingen for den store energinæringen i regionen, frykter Hilde Frøyland og forretningsutvikler Eivind Hornnes i Stavanger-regionen Havn og Silje Finnskog Jensen i Næringsforeningen.

Kurt Ommundsen, direktør i Westport.

– Derfor forventer vi opp mot en dobling i godsvolum over havnen de neste fem til syv årene, og for å unngå av veinettet til og fra havnen blir en flaskehals

som hindrer effektiv import og eksport, må TKV bygges, sier Ommundsen

Lite forståelse

Westport har over flere år benyttet digitale løsninger for å effektivisere og optimalisere havneterminaldriften. Konseptet ble utviklet i Risavika, og "eksportert" til Bergen i 2019 gjennom etableringen av et datterselskap. Under en workshop i regi av Bergen Havn nylig, ble det gjort et poeng av at Stavanger-regionen hadde vært lite forutseende ved å etablere havn før infrastrukturen var på plass.

– Den tabben vil de nødig gjøre i Bergen nå, de er svært opptatt av infrastruktur og å få denne på plass, sier Ommundsen.

Transportkorridor Vest går gjennom Stavanger, Sola og Randaberg og er en del av Bymiljøpakken som forutsetter

enighet på tvers av kommunegrenser. Stavangerregionen Havn eies av kommunene Stavanger, Sola og Randaberg, med Stavanger som desidert største eier.

– Forståelsen for hvordan havnen kan lykkes, og hvilken betydning havnen har for utviklingen av næringene i hele regionen, mener jeg er fraværende hos enkelte politikere. Vi må ikke glemme at Stavangerregionen Havn betjener Nord-Europas største olje- og gassklynge som en del av en energiklynge. Tross alt kaller vi oss for Energhovedstaden, sier Silje Finnskog Jensen, prosjektleder i Næringsforeningen.

Bygg for fremtiden

TKV ble besluttet bygget for ti år siden, men nordre del er fortsatt ikke påbegynt. Fylkeskommunen anbefalte i år at nordre del av TKV ikke bygges ut slik den er planlagt og regulert.

– Jeg er bekymret for at fylkeskommunen ikke vektlegger prognoser for fremtidig næringsvekst og økning i den lokale tungbiltransporten tilstrekkelig når de gir anbefalinger til politikerne, sier Jensen.

Ressursgruppen Risavika og Stavangerregionen Havn samarbeider med NHO Logistikk og Transport, Logistikkforeningen og Norges Lastebileier-forbund, som sammen påpeker at tallgrunnlaget som ligger til grunn baserer seg på historiske tall, og stiller spørsmål om tallene som Transportøkonomisk institutt, som fylkeskommunen har benyttet i sin analyse, er realistiske.

– Vi bygger veier for fremtiden på samme måte som vi utvikler havnen for fremtiden. Vi har 50- til 100-års perspektiv på våre havner, forklarer Hilde Frøyland.

Ingen veistubbe

I dag består Risavika av over 600.000 kvadratmeter, har over 2000 meter kailinje og har over 3000 anløp i året. Havnen er første havn inn og siste havn ut til kontinentet og dermed det viktigste logistikkknutepunktet på Vestlandet. Med Rogfast ferdig om cirka ti år vil havnens nedslagsfelt øke betraktelig.

– For oss betyr det at vi både kan øke vår markedsandel, men også markedsandelen totalt med kortere reisevei for gods nordover. Plasseringen av Risavika har gitt oss et konkurransefortrinn og det er opp til regionen å utnytte dette, sier forretningsutvikler i Stavangerregionen Havn, Eivind Hornnes.

Han får støtte fra Næringsforeningen.

– TKV høres kanskje ut som en kort veistubbe, men i bunn og grunn er den en forutsetning for at næringslivet i regionen kan opprettholde og øke sin konkurransekraft. Derfor er vi opptatt av dette, avslutter Silje Finnskog Jensen.

SPALTISTEN

Kan vi snakke litt om følelser?

SONJA HAUAN • sosiolog og seniorkonsulent

For en tid siden hadde jeg samlet en gjeng ledere til work-shop med temaet «Følelser i ledelse». Jeg kan skrive under på at denne overskriften skapte engasjement.

Dette var en ledergruppe, hovedsakelig bestående av voksne menn. Jeg skal komme tilbake til hvorfor kjønn er relevant.

Som personlig coach og mentor, har jeg det siste året hatt over 300 timer meden-til-en-samtaler med ledere. Disse samtalen dreier seg om klassiske ledertemaer, men også veldig ofte spisset rundt hvordan lederen håndterer ansattes og egne følelser.

Hva mener vi med følelser?

Jeg spurte denne gruppen av ledere hvilke refleksjoner de hadde rundt temaet «følelser i ledelse»? De responderte at dette kanskje handlet om å lede mennesker som var i vanskelige situasjoner og kanskje også hvordan man skulle håndtere de «overfølsomme». I tillegg rapporterte noen at temaet var mer relevant for ledere på kvinnearbeidsplasser.

Det finnes mange definisjoner på hva følelser er, men Vassbø Hagen og Stiegler som er forfattere av boken «De seks store følelsene», beskriver følelser som kroppslige programmer som forsøker å hjelpe oss til å tilpasse oss en komplisert verden. Følelser kan være sinne, fortvilelse eller tilbaketrekking, men også entusiasme og glede. At kvinner har mer følelser enn menn, er en myte, men at vi sosialt sett er opplært til å vise følelser ulikt, er et kjent sosiologisk/psykologisk utgangspunkt.

Hvorfor?

Flere studier tyder på at ledere som håndterer relasjonelle og følelsesmessige aspekter i jobben sin i større grad vil lykkes som ledere, noe som igjen er lønnsomt. Ansattes valg av jobb og valget om å bli i jobben er ofte basert på følelser og det er frivillig. Vi snakker ofte om «følelsen» av å ha en interessant jobb, «følelsen» av å

bli behandlet rettferdig, «følelsen» av å ha gode kollegaer osv. Allerede her kan en se konturene av hvor viktig det er at ledere forstår seg på følelser.

Det å «føle» at en får brukt kompetansen sin og «føle» at en har autonomi i jobben, scorer for eksempel betydelig høyere enn lønn når det gjelder attraktive arbeidsplasser. På lønnselementet er det likevel ett viktig premiss som gjør seg gjeldende og det er «følelsen» av å ha en rettferdig lønn. Vi ser til og med at mange er villige til å gå ganske langt ned i lønn for å få en bedre arbeidssituasjon. Vi vet at en tredjedel av ansatte som forlater jobben frivillig, gjør dette på grunn av dårlig ledelse. Når man går inn i kvalitative studier hvor en har undersøkt hvorfor arbeidstakere selv velger å slutte, kan en lett trekke ut utsagn som «jeg føler ikke jeg har tillitt hos leder», «jeg føler ikke jeg får brukt kompetansen min» ooså videre. En god leder vil sikre at folk ønsker å være i jobben samt sikre at en får inn gode kandidater.

Følelsesstyrke

Dette er en tanke de fleste ledere er ukomfortable med. Vi liker å tenke at våre beslutninger er rasjonelle og preget av alt annet enn følelser, men her lurer hjernen oss. Vi kan tenke at våre beslutninger er tatt på et godt grunnlag, men Antonio Damasio, en portugisisk hjerneforsker, sier at opptil 90 prosent av våre beslutninger er basert på følelser. Vi er styrt av våre forutinntattheter (bias) og vi sorterer informasjon mer basert på vår forståelse og erfaring, enn på rasjonalitet. Det betyr at ledere også må være bevisst på at følelsesmessige beslutninger kan forveksles med riktige beslutninger. Det brukes enorme ressurser i næringslivet fordi en foretar mangelfulle beslutninger. Man følte

kanskje at beslutningen var god, eller man følte ubehag ved gode alternativer.

Hva kan en leder gjøre for å håndtere følelser?

Dette er det ikke ett enkelt svar på. Først og fremst tror jeg man må erkjenne at kunnskap om følelser og evne til håndtering av følelser på en arbeidsplass, er viktige lederegenskaper. En viktig lederegenskap er også å være så tett på sine ansatte at man er i stand til å fange opp følelseselementet. Å fange opp, betyr ikke at en har forstått bakgrunnen for en atferd. Det er derfor viktig å være aktivt lyttende samt være i stand til å stille gode spørsmål. Dette fordi lederen må få god innsikt i den ansattes følelser for å kunne finne gode løsninger. Høy grad av selvinnsett fra lederens side kan være til god hjelp. En bør som leder vite hvilke følelser en utløser hos sine ansatte. En må for eksempel ha en kritisk vurdering av sine egne forutinntattheter for å se om egne følelser kan stå i veien for gode beslutninger.

Siden jeg alltid ber om tilbakemelding etter endt ledertrening, kan jeg røpe at det som deltakerne i workshopen hadde tenkt kunne bli en klein og kanskje bortkastet dag, viste seg å bli en dag der de selv rapporterte stor nytte.

Min gruppe av ledere responderte at deres daglige virke i stor grad handlet om å håndtere følelser. Følelsen av hva som var gode beslutninger var sentralt, men også følelser knyttet til samarbeidsklima, meningen i arbeidet, følelsen av tillitt og følelsen av kontroll. Videre var de blitt samstemte på at menn i like stor grad viste ganske sterke følelser på arbeidsplassen, uten at man kanskje hadde brukt betegnelsen følelser som årsak til atferden.

Er din bedrift på utkikk etter bolig til ansatte i Stavanger eller Oslo?

Frogner House Apartments er skreddersydd for deg som ønsker frihet på jobbreisen. Få den gode følelsen når du bor hos oss — i egen leilighet med kjøkken og bad og opptil 4 soverom. Om du bor en natt, noen uker eller et helt år er opp til deg. Med fleksible løsninger og en stor portefølje er vi unikt tilpasset til å betjene større prosjekter på kort varsel. Kontakt oss på post@frognerhouse.no for et uforpliktende tilbud.

Norges ledende leilighetshotell i Stavanger & Oslo

Frogner House Apartments består av ca 750 fullt utstyrte leiligheter med kjøkken og bad. Vi tilbyr gode bedriftsavtaler, og du betaler ingen depositum. Gjør oppholdet enda bedre ved å bestille frokost levert på døren, eller vask av leilighet. Du finner oss i Stavanger sentrum, Paradis & Forus, samt i Oslo.

FROGNER HOUSE

Gryende optimisme i luftfarten

Avinor og Næringsforeningen har sammen gjennomført en undersøkelse av næringslivets forventninger om framtidige forretningsreiser ved Stavanger lufthavn Sola. Undersøkelsen viser at luftfarten fortsatt vil være preget av pandemien, men at optimismen er gryende.

Om ikke lenge runder vi toårsmerket for utbruddet av den globale koronapandemien. Pandemien har satt et sterkt preg på alle sider av samfunnsmaskineriet, luftfarten inkludert. For flytrafikken er konsekvensene både kortsiktige og langsiktige. De kortsiktige er åpenbare: Nedstenging av samfunnet gir redusert flytrafikk. Samtidig bidrar pandemien til at møte- og samhandlingsmønstrene i bedriftene endrer seg, og at videomøter i mange tilfeller erstatter fysiske møter som krever reising med fly. Dette skaper usikkerhet om den framtidige etterspørselen etter flyreiser, både for flyselskapene, Avinor og andre aktører.

Bred deltakelse

Filip Aven hos Avinor, Stavanger lufthavn Sola, har ledet arbeidet med gjennomføringen av undersøkelsen om forretningsreiser ved Stavanger lufthavn Sola, i tillegg til tilsvarende undersøkelser ved andre større lufthavner i Norge.

– Denne kartleggingen hvor vi får tilbakemeldinger om framtidige forretningsreiser fra 260 bedrifter og

virksomheter, gir svært god innsikt for ruteutviklingsarbeidet. Det faktum at undersøkelsen omfatter en bredde i bransjer og bedrifter av ulike størrelser, gjør nytteverdien enda større. Tilbakemeldingene tegner et bilde som gir grunnlag for gryende optimisme, men også av en flybransje som vil være preget av pandemien i årene som kommer, sier han.

Aven oppsummerer hovedfunnene i undersøkelsen på følgende vis:

- Svarene fra respondentene tyder på at det samlede omfanget av forretningsreiser til/fra de fire største flyplassene (Oslo, Bergen, Trondheim og Stavanger) i 2022 vil være i størrelsesorden 20-25 prosent lavere enn i 2019, altså før pandemien.
- Næringslivet i Stavanger og Bergen ser noe mer positivt på utsiktene inn i 2022 enn i Trondheim.
- For forretningskunder i Stavanger-regionen er destinasjonene Oslo, Bergen og Trondheim dominerende. Dette er ruter som flyselskapene «må» tilby for å være relevante for næringslivet.
- Når det gjelder forretningstrafikken utenlands, er København, London, Amsterdam og Aberdeen de mest trafikkerte destinasjonene fra Stavanger lufthavn Sola. Aberdeen er en særlig viktig rute for næringslivet i Stavanger-regionen, sammenliknet med de andre norske storbyene. Stockholm som forretningsdestinasjon er klart viktigere fra Oslo og Trondheim, enn fra Stavanger og Bergen. Houston er fortsatt den største langdistansedestinasjonen fra Stavanger lufthavn Sola, riktignok med et lavere volum enn tidligere, etterfulgt av Dubai og Singapore.
- For de forretningsreisende er rutenettverk og billettpriser de viktigste kriteriene ved valg av flyselskap. Man vil gjerne unngå mellomlandinger, samt ha gode muligheter til å jobbe underveis på reisen.
- Parallelt med undersøkelsen om forretningsreiser, er det også gjennomført

en kartlegging av fritidsreiser ved Stavanger lufthavn Sola. Mange av de viktige forretningsdestinasjonene er også betydelige fritidsdestinasjoner, noe som bidrar til å forsterke trafikkgrunnlaget for disse destinasjonene og støtter opp under robuste flyruter. Fritidstrafikken responderer raskt på endringer i rammebetingelsene for å reise med fly, og mye tyder på at fritidstrafikken vil se en sterk vekst inn i 2022.

Vekst grunnet arbeidsinnvandring

Filip Aven påpeker videre at arbeidsmarkedet i regionen langt på vei er friskmeldt, og at næringslivet også i tiden som kommer vil ha betydelig behov for utenlandsk arbeidskraft.

– Gitt at koronarestriksjonene holder

Avinor Stavanger lufthavn og Næringsforeningen gjennomførte i oktober en undersøkelse om næringstrafikken til og fra Stavanger lufthavn. Her ble framtidige forretningsreiser for 260 bedrifter og virksomheter kartlagt. Undersøkelsen ble også gjennomført for Oslo, Bergen og Trondheim, og vil bli gjentatt årlig i tiden som kommer.

Filip Aven i Avinor forteller om en luftfart som fortsatt er koronapreget, men i gradvis bedring. Til og fra Stavanger lufthavn forventer han blant annet en økning i forretningsreise knyttet til økende arbeidsinnvandring.

I begynnelsen av april 2020 sto en haug med Norwegian fly parkert på Sola, et tegn på nedstengingen og konsekvensene for luftfarten. I dag er stemningen langt mer optimistisk og parkeringsplassen er heldigvis tom. Foto: Lars Idar Waage

seg stabile på dagens nivå, forventer vi god økning i trafikken fra utlandet knyttet til både arbeidsinnvandring og turisme. Dette innebærer at det vil være god etterspørsel på ruter mellom Stavanger og land som Polen, Latvia og Litauen.

Aven forteller at Avinor har fått tilbakemeldinger fra flere flyselskaper om at undersøkelsen er svært nyttig for dem når de skal planlegge tilbudet i 2022 og

videre framover. Derfor vil kartleggingen gjennomføres årlig i tiden som kommer, og dermed bli et godt verktøy for å følge utviklingen innen forretningstrafikken over tid.

- Gir innsikt

Thomas Reinsborg er Head of Sales i SAS Norge, og har studert undersøkelsen med interesse.

– Innsikt er alltid viktig. Denne undersøkelsen utgjør en nyttig del av grunnlaget når vi planlegger rutetilbudet. Dette er en markedsbasert kartlegging, og et viktig supplement til den øvrige kunnskapen vi har om utsiktene framover. Det er veldig positivt at Avinor og Næringsforeningen gjennomfører undersøkelser som denne, sier Thomas Reinsborg.

Du angreir ikke på studiepoeng.

Vi har nettbaserte enkeltkurs og hele masterprogram.

Sjekk UiS Etter- og videreutdanning
www.uis.no/evu

Endelig Folk 2021!

Endelig kunne Folk arrangeres igjen, og med over 300 i salen ble det en kjekk dag i Sandnes med temaet kulturbygging og ledelse.

TEKST OG FOTO: LARS IDAR WAAGE

Samme dag som den nye regjeringen måtte ha en stor koronapressekonferanse, sto Bent Høie på scenen i Sandnes og snakket om ledelse under pandemien. Under foredraget fortalte den nye statsforvalteren om hvordan kriseplaner ble iverksatt og om noen av vurderingene bak de ulike vedtakene.

– I media kunne vi lese at vi ikke hadde planer for en pandemi, men det er ikke riktig. De planene hadde vi, men vi hadde ikke planer for å stenge ned Norge for å slå ned etter boken.

Bjerga-parodi

Dermed måtte regjeringen og helsemyndighetene med relativt tynt erfaringsgrunnlag gjøre vurderinger knyttet til håndteringen av viruset.

– I Sverige brukte de planene slik de forelå, mens vi så at det ikke var mulig med dette viruset, sa Høie.

Etter foredraget fikk Høie besøk på scenen av komiker Rune Bjerga som har levert flere treffende parodier av Høie det siste halvannet året. Bjerga selv tok over scenen og snakket om kritikk, både å motta

og gi kritikk. Et personlig foredrag krydret med anekdoter fra hans karriere.

– Kritikk er viktig, men det handler mest om hvordan du fremfører kritikken. Selv har jeg blitt mye bedre på å tolke kritikk riktig med årene, sa Bjerga.

Personlig fra Stangeland

Etter lunsj fikk tilhørerne et dypere innblikk i hvem Trine Stangeland egentlig er. Til vanlig er hun administrerende direktør i Sandnes Sparebank, eller Den Gule Banken som de nå markedsfører seg som.

– Noen burde fortalt meg for ti år siden at de glansbildene som tegnes av ledere ikke alltid stemmer. Ledere er vanlige mennesker med feil, mangler og mørke historier de også, og det er helt greit, mente Stangeland.

Hun trakk frem flere personlige historier fra sitt eget liv som ensom ungdom i en nynorskklasser på Hommersåk, om å bli gift og så skilt før hun var 25 år og om å bli motarbeidet av autoriteter i en tidligere jobb. Alt dette mener hun vil gi et annet og mer troverdig bilde av henne som både person og leder,

– Vi snakker altfor lite om de mørke historiene og skal fremstå som supermenn og superkvinner. Skal vi skape sammen med andre mennesker så må vi vise mer av oss selv, sa hun og fortsatte:

– Desto mer jeg deler av meg selv, jo mer givende finner jeg det. Jeg føler at det blir mer troverdig og folk stoler på meg. Og en av de viktigste oppgavene som leder er å skape tro og tillit.

Endringsledelse siden 1200-tallet

Folk 2021 ble avsluttet med et kombinert ledelsesforedrag og historieforedrag fra Trond Kjærstad, høyskolelektor Handelshøyskolen BI. Han dro historiske paralleller til 1200-tallet og historien om Håkon Håkonsson og Skule Bårdsson og hvordan denne delen av historien egentlig handler om endringsledelse.

– Mens Håkonssons kongstanke var tillitsbasert ledelse, var Bårdssons fryktbasert, sa Kjærstad.

Over 300 publikummere var samlet i Sandnes i anledning Folk som ble avsluttet med et afterparty etterpå, der blant annet June Kommune underholdt.

Høie fikk også møte Rune Bjerga som har blitt kjent for å parodierte Høie gjennom pandemien.

Bent Høie innledet Folk 2021 med å fortelle om ledelse gjennom pandemien, og få har kjent på kroppen hvordan det har vært mer enn den tidligere helseministeren.

Gjennom et svært personlig foredrag snakket bankdirektør Trine Stangeland om at alle ledere også har historier som ikke er like lyse som man skulle tro.

Stavangerregionen Havn i Risavika er klar til å ta imot nye kunder og mer gods. FOTO: STAVANGERREGIONEN HAVN

Flytt godsstrømmen til Risavika og spar miljøet

Risavika ligger perfekt til. De store aktørene er der, og det er nok anløp til at det ikke er nødvendig å frakte varer med trailer fra Østlandet.

ANNONSØRINNOLD:
SCHIBSTED PARTNERSTUDIO

– Området har et enormt potensial for å påvirke godsstrømmene inn til Norge, sier direktør i Samskip Norway, Are Grathen.

Har det noe å si hvordan varene du kjøper fraktes? Det enkle svaret på det er ja, i hvert fall hvis du bryr deg om miljø, sikkerhet og samferdsel.

– Samfunnsansvar

– Å bruke sjøen til transport handler om samfunnsansvar, både når det gjelder miljø, sikkerhet og samferdsel. Flere regioner i Norge, inkludert Stavangerregionen, har for mange biler på veiene, sier Grathen i det europeiske transportselskapet Samskip.

Med mer enn 25 års tilstedeværelse i det norske markedet, har Samskip og Grathen en klar oppfatning av hva som må til for å skape de beste og mest miljøvennlige løsningene.

– Vi må utfordre fordommene til sjøtransport og gjøre det mer attraktivt for markedet. Samskip

Direktør Are Grathen i sjøtransport-selskapet Samskip Norway mener flere burde ta i bruk sjøtransport direkte hit. – Mange vil få seg en positiv overraskelse over hvor mye tid og penger det er å spare. FOTO: SCHIBSTED PARTNERSTUDIO

sitt konsept er å skape alternativ til biltransport i Europa, og det gjør vi med å bruke den beste kombinasjonen av bil, bane og båt.

– God posisjon

I dag anslår Grathen at hele 80 prosent av varestrømmen går inn Oslofjorden, før varene fraktes over fjellet til Vestlandet og til Nord-Norge. Dette er ikke nødvendig, ifølge direktøren.

– Det finnes i dag rikelig med avganger sjøveien hver uke, direkte fra kontinentale havner til vest og nord, sier Grathen, som mener Risavika havn har en særlig god po-

sisjon til å påvirke godsstrømmene.

– Havnen ligger perfekt til geografisk, aktørene er samlet, det er anløp flere ganger i uken og forholdsvis rimelig å anløpe, det er daglig ferjeforbindelse til Danmark, det er stor befolkning og mange selskaper har sitt hovedsete her, sier den norske Samskip-direktøren.

Suksess i Risavika

Et selskap som for alvor har lyktes med bruk av sjøtransport, er den norske nettbutikken Lagerpriser.no. Fra en omsetning på seks millioner kroner i åpningsåret 2018, budsjetterer selskapet 40 millioner i omsetning i år.

– Vi har lagt vekt på å skape et unikt konsept med større varer og egne merker, med produkter til hjem, hage og friluftsliv. Vi har egne trademærks, avtale med fabrikker i Asia, og vi bidrar også til å designe produkter selv. Å være en del av hele verdikjeden er en viktig årsak til de gode resultatene, sier daglig leder Kim Moen.

De første 18 månedene av driften ble 90 prosent av varene til Lagerpriser.no fraktet med fly.

I dag er det sjøveien som gjelder for Moen og partner Erik Kristiansen.

– Nå kommer 95 prosent av varene våre sjøveien. Planleggingen er en utfordring og båtfrakt krever høy omsetning. Men det er mye billigere og sparer miljøet samtidig. Vi er et levende eksempel på at det går an å drive god butikk på denne måten, sier Moen.

Stavangerregionen Havn

• Stavangerregionen Havn håndterer cruise-, gods-, offshore- og ferjetrafikk.

• Andre viktige oppgaver er eiendomsforvaltning, småbåtturisme og samarbeid med festivalarrangører og offentlige etater.

• Visjonen er å være Nord-Europas mest profesjonelle, hyggelige og attraktive havn.

• Stavangerregionen Havn har tre havneområder: Risavika, Mekjarvik og Stavanger sentrum.

Risavika havneområde

• Risavika havn rommer tusen år med havnehistorie, og området serverer i dag Nord-Europas største olje- og gasskyllynge, og er Vestlandets største godshavn.

• Stavangerregionen Havn har hundre prosent eierandel og er klare til å videreutvikle det sentrale knutepunktet.

• Per nå er det over 200 mål med utviklingsmuligheter til eksisterende og nye kunder.

«Sjefen sjøl», Inge Brigt Aarbakke, er en stolt mottar av prisen for Årets bedrift 2021. Han understreker at prisen er en lagseier, der alle bedriftens 300 ansatte deler æren.

Aarbakke kåret til Årets bedrift 2021!

En stolt og glad Inge Brigt Aarbakke er, sammen med sine
300 medarbeidere, vinnere av Årets bedrift 2021.

AV FRODE BERGE FOTO: LARS IDAR VAAGE

Scenen var satt: Et feststemt Atlantic Hall, med 240 stivpyntede gjester. Næringslivsledere, fem flotte finalister, stavangerordføreren på første rad.

Anledning: Utdeling av regionens mest prestisjetunge næringslivspris.

Stavangerordfører Kari Nessa Nordtun sto for utdelingen av prisen, som består av en flott, massiv skulptur laget av kunstneren Hugo Frank Wathne.

Sterk bedriftskultur

Ordføreren ga, på vegne av juryen, følgende begrunnelse for at nettopp Aarbakke i år gikk av med seieren:

«Årets vinner har en historie som strekker seg helt tilbake til 1918. På mange måter kan vi si at bedriften står som et symbol på mye av det beste ved norsk, rogalandsk, og jærsk, industrihistorie det siste hundreåret: Arbeidsmoral, skaperkraft, omstillingsevne, stolthet, samfunnsansvar og tillitsbasert ledelse.

Bedriften er delvis et produkt av vellykkede partnerskap på eiersiden. Etter å ha vært under Weatherford sine vinger siden tidlig på 1990-tallet, kjøpte bedriften eiendelene tilbake i 2000. Deretter ble det satset offensivt med etablering av landets mest moderne maskineringsfabrikk på Håland, like utenfor Bryne sentrum. I de påfølgende årene fikk bedriften to kompetente, kapitalsterke, eiere med på laget. Hitec i 2006, og Westco i 2020. I løpet av disse årene har bedriften gjennomlevd, og kommet styrket ut av, både finanskriser

og oljeprissjokk. Årets vinner er med andre ord av det robuste slaget!

Vi snakker om en bedrift som er kjent for sin sterke, særegne bedriftskultur og for en toppleder som jeg vil karakterisere som over gjennomsnittet karismatisk. Kulturen i fabrikkbygget på Håland er preget av samarbeid innad og utad, evne til å tenke nytt, fleksibilitet og risikovilje. Bedriftens «Smart Factory-konsept» er ett av flere eksempler på digitaliserings- og forbedringsprosjekter som påkaller interesse fra industrien for øvrig.

Mange som besøker fabrikklokalene til årets vinner for første gang, tror at de har kommet til et treningssenter, og ikke en avansert mekanisk bedrift. Like ved hovedinngangen er det plassert et stort, velutstyrt treningsrom for alle ansatte. Innvendig er de karakteristiske røde bjelkene i taket prydet med navn på jærskje fotballhelter som Gabriel Høyland, Birk Engstrøm og Trond Sirevåg. Disse særegenhetene sier noe om bedriftens fokus på trivsel og identitet. De ansatte er bedriftens aller viktigste ressurs. De har hovedæren for den høye kundetilliten som årets vinner nyter godt av.

Tilfredsheten blant kundene henger også sammen med at bedriften besitter over 50 avanserte maskiner for sveising, fresing, dreining og boring, samt et leverandørnettverk med høy og spiss kompetanse.

Årets vinner har 300 ansatte, oppnådde i 2020 en omsetning på én milliard kroner,

og et driftsresultat på 161,5 millioner kroner. De har som hårete mål å bli verdens mest bærekraftige leverandør innen sitt område. Neste sommer har Inge-Brigt og gjengen hans planer om å starte byggingen av en ny Teknologipark. Denne vil utvide fabrikkarealet fra 10 000 kvm til 20 000 kvm.

Juryen har, som alltid, hatt en lystbetont og krevende oppgave. Konkurransen har vært beintøff, og juryen har hatt det privilegium å kunne velge mellom knapt hundre nominerte bedrifter.

Arbeidet i juryen har i år vært ledet av Næringsforeningens styreleder Hanne Berentsen. For øvrig har juryen bestått av:

Ole Henry Slette (Handelsbanken), Harald Minge (Næringsforeningen), Anne Woie (Stavanger kommune), Thor-Christian Haugland (SR-Bank), og Tommy Stangeland (Stangeland Maskin).»

- Jysla gjilt

Sjefen sjøl, Inge Brigt Aarbakke, var naturlig nok en stolt mann etter prisutdelingen.

– Dette er en pris som henger høyt, og jeg har stor respekt for alle de andre sterke bedriftene som var nominert. Derfor var det «jysla gjilt» å vinne. Jeg er først og fremst glad på vegne av de 300 ansatte i Aarbakke. Dette er en skikkelig lagseier, sier Inge Brigt Aarbakke.

Prisen for Årets bedrift bli i år delt ut for 35 gang. De øvrige bedriftene i årets finaleheat var: Arkitektkontoret Helen & Hard, Navtor, Pizzabakeren og Easee.

Viking Fotball støtter

arbeidsløftet.

Nå lanserer Allservice arbeidsløftet. Vi vil gi alle mulighet til å oppleve arbeidslivets gleder. I samarbeid med Viking skal vi hjelpe bedrifter til å se verdien av å være inkluderende.

Hva er arbeidsløftet?

Arbeidsløftet har som visjon å skape den beste løsningen på arbeidsinkludering. Målsettingen er å opprette et næringslivsnettverk som bidrar til å få flere i jobb.

Vi skal sammen finne gode løsninger på hvordan inkludering kan bli en vinn-vinn-situasjon for både arbeidsgiver og arbeidstaker. Samarbeid er nøkkelen, og vi inviterer næringslivet til å være med på det «inkluderende» skiftet – Arbeidsløftet.

arbeidsløftet.no

KRAFT KJÆRLIGHET

allservice

Tidewave™ Vendemadrass

Trykkskader er et stort problem innen helsesektoren og skaper stor belastning både for helsepersonell og pasienter. For å unngå trykkskader er normal praksis i dag at helsepersonell eller pårørende reposisjoner pasienter både om dagen og om natten. Noen ganger så ofte som hver time hele døgnet. Dette er ubehagelig for personen som blir vendt, og medfører tunge løft for helsepersonell eller pårørende. Forskning viser at 95 prosent av trykkskader kunne vært unngått med forebyggende behandling.

Bare i Europa er det fremdeles rundt fire millioner pasienter som lider av dette hvert år. Tallene konstaterer tydelig at dagens rutiner og praksis ikke er gode nok. Med en kommende eldrebølge og mangel på helsepersonell vil dette problemet bare bli større. Behovet for automatisering av rutineoppgaver i helsesektoren har aldri vært større. Derfor har Tidewave R&D utviklet en

vendemadrass for å automatisere vending og gi brukere uavbrutt søvn. Dette gjør at en kan både forebygge og behandle trykkskader. Madrassen er utviklet i samarbeid med institusjoner i Stavanger, Sandnes, Time og Sola kommune. Det som startet som en studentbedrift, er nå på full fart ut i det internasjonale markedet.

Tidewave™ ser ut som en vanlig skumadrass, og kan legges i hvilken som helst standard seng. Når madrassen startes, vil en liten og stillegående pumpe blåse opp ulike luftceller i madrassen, og dette skaper en krumming. Denne krummen former seg automatisk forsiktig om brukeren som ligger i madrassen. Den krummende formen sikrer at brukeren ligger trygt og godt i madrassen, og gjør at vekten fordeles på et større område sammenlignet med en flat madrass. Deretter vil madrassen vende fra side til side opp til 30 grader. Bevegelsene fra side til side er så sakte at en ikke vil merke at det faktisk er

bevegelse. Dette gir ro slik at en kan sove uten forstyrrelser, samtidig som en slipper ubehaget ved å ligge helt i ro på samme sted.

Produktet skiller seg ut med en unik krummeteknologi, og en kombinasjon av brukervennlighet, komfort og effekt. Det er designet for å passe både hjemme, på sykehjem og på sykehus. Brukerne av madrassen er i alle aldre, og fellesnevneren er behovet for reposisjonering i løpet av dagen eller natten. Madrassene produseres hos Westcontrol AS på tau.

Vendemadrassen har vært på det norske markedet i et år, og nå jobber selskapet for etablering i Tyskland og Sverige, gjennom samarbeid med lokale distributører i de respektive markedene. Selskapet jobber parallelt med videreutvikling og lansering av nye produkter innen helsesektoren. I starten av 2022 planlegger selskapet å lansere en barneverjon av madrassen, for barn under 40 kg.

Drømmen om månen

RUNE DAHL FITJAR • professor i innovasjonsstudier og prorektor for innovasjon og samfunn ved UiS

«Det er vår månelanding», sa Jens Stoltenberg i nyttårstalen i 2007. Seks år – og noen milliarder – senere ble planene for et renseanlegg for CO2 på Mongstad skrinlagt.

Samme år ga den italiensk-amerikanske økonomen Mariana Mazzucato ut boken «Den entreprenørielle staten». Hennes budskap er at politikerne bør la seg inspirere av den amerikanske månelandingen og sette tydelige mål for innovasjon og teknologiutvikling. «De satte seg mål. Og de nådde målene», som Stoltenberg sa i 2007.

Ideen er at tydelige felles mål – såkalte «missions» eller store samfunnsoppdrag – vil inspirere til kreativitet, engasjement og samarbeid blant forskere, innovatører, næringsliv og investorer. Det må til for å løse de store samfunnsutfordringene. Og det kan gi positive ringvirkninger på andre områder, slik Apollo-prosjektet førte til teknologiske fremskritt innen alt fra polymertekstiler og frysetørret mat til pustemasker og systemer for rensing av vann.

I dag er Mazzucato den største stjernen på den innovasjonspolitiske arenaen. Inspirert av hennes tanker har EU bygget sitt enorme forsknings- og innovasjonsprogram Horisont Europa rundt fem store samfunnsoppdrag. Norske myndigheter reviderer nå Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning. I sommer spurte regjeringen i sin høring blant annet hvordan samfunnsoppdrag burde innrettes i Norge, og hvilke samfunnsoppdrag som kan være aktuelle.

Samfunnsoppdrag

Mazzucato har appell på tvers av det politiske spekteret. En Høyre-statsråd ledet revisjonen av Langtidsplanen, og begge de store tankesmiene på venstresiden, Agenda og Manifest, har nylig laget rapporter om samfunnsoppdrag. Debatten om samfunnsoppdrag i Norge har likevel fulgt nokså tradisjonelle mønstre: Økonomer på høyresiden har spurt om politikerne er i stand til å sette gode mål, og argumentert for en næringsnøytral politikk som overlater mer til markedet. Venstresiden har tatt til orde for en mer aktiv næringspolitikk, som

er kode for at staten skal bestemme mer.

Dette er betimelige spørsmål, og det er mange grunner til at det kan være vanskelig for myndighetene å gjøre de riktige prioriteringene. Større ambisjoner gir også større fallhøyde, og en større kake som aktører med gode politiske kontakter kan karre til seg.

Prioriteringer

Men det er ikke noe nytt i at myndighetene setter mål og prioriteringer i forsknings- og innovasjonspolitikken, i hvert fall ikke i Norge. Både Forskningsrådet og Innovasjon Norge har en rekke tematiske ordninger med klare prioriteringer. I tillegg finnes flere aktører med spesifikke oppdrag, som Enova, Gassnova, Sjømatrådet, DOGA og Nysnø.

«Visjonære ledere skal peke retning og inspirere oss andre til å komme opp med løsningene».

Rune Dahl Fitjar

Det nye er snarere at prioriteringene skal være færre, slik at vi i større grad samler ressursene om noen få store mål. Et par månelandinger, om du vil. Kan vi lære noe av månelandingen også om ulempene ved en slik tilnærming?

«Hvor ble det av deg i alt mylderet?», spør Johan Harstad om månelandingsens evige nummer to, Buzz Aldrin. Månelandinger er kappløp hvor vinneren tar alt, og hvor det ikke deles ut sølvmedaljer. Det kan forsterke tendensene til sentralisering i finansiering

av forskning og innovasjon. De største og mest ressurssterke aktørene vil ha best forutsetninger for å nå målene. Med mer oppmerksomhet om noen få store samfunnsoppdrag, blir det vanskeligere for mindre aktører å få finansiering til gode og viktige prosjekter som ikke passer inn i de oppdragene som er definert.

Peke retning

«Vi velger å dra til månen», sa John F. Kennedy i 1962. Og det er aktørene på toppen som setter målene i misjonsbasert innovasjonspolitikk. Visionære ledere skal peke retning og inspirere oss andre til å komme opp med løsningene. Men det er ikke sikkert at de på toppen har «heila vedet».

I stedet for å la oss rive med av store visjoner, bør vi kanskje vurdere andre tilnærminger til innovasjonspolitikk. EUs regionale utviklingsprogram har lenge bygd på såkalt smart spesialisering. Her er ideen at prioriteringene skal komme nedenfra, gjennom at næringsliv, sivilsamfunn og myndigheter på ulike nivåer sammen oppdager nye muligheter for utvikling som er tilpasset forutsetningene i hver enkelt region.

Det er selvsagt vanskelig å gjennomføre i praksis. Vi ser at mange regionale myndigheter prioriterer områder hvor de ikke har spesielt gode forutsetninger for å lykkes. Og de klarer sjelden å involvere så bredt som idealene tilsier. Men om det er vanskelig for myndighetene å lage gode strategier for smart spesialisering, er det neppe lettere å gjennomføre månelandinger.

Det er lett å la seg inspirere av store mål og visjonære ledere. Men samfunnet får mer innovasjon og utvikling av å utnytte kompetanse og kreativitet på flere områder og blant et bredere sett av aktører. I stedet for å se til myndighetene for å finne vår misjon, må vi skape nye muligheter med utgangspunkt i de ressursene vi har.

UTSTILLER PÅ

ONS?

Hva? Hvor?

Hvordan?

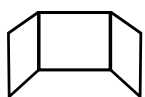
Hvem? Størrelse?

Budskap? Når?

Design? Hvor mye? Gjenbruk?

Transport?

Vi kan messe – snakk med oss!

STAND

PRINT

FOTO

FILM

BITMAP*
MULTIVISUAL

Ryfylkegata 22, 4014 Stavanger
51 84 92 30, www.bitmap.no

Med hjertet for måltidet

Klarinetten har han lånt ut til en jazz-musiker, bankkarrieren ble tidlig lagt på hylla og sosiologhatten har han dratt med seg inn i slakterbutikken. Idar Håland har funnet sin plass – og meningen med livet.

TEKST: STÅLE FRAFJORD FOTO: HENRIK MOKSNES/BITMAP

Den meningen handler ikke om lykke, men om nettopp meningsfullhet. Den samme meningsfullheten som et godt og langt måltid med venner eller familie kan – og bør – representere. For Håland er måltids glede sann folkehelse, og innebærer noe langt mer enn det Maslows pyramide definerer som et grunnleggende fysiologiske behov.

Det har gått 70 år siden morfaren Paul Håland sammen med Steinar Sæland startet slakterbutikken Håland & Sæland på Jæren, og snart 20 år siden Idar Håland selv overtok driften og senere eieransvaret. Han kaller seg bare for kjødhanlar, men for Håland er mat langt mer enn et stykke kjøtt eller pølse. Mat er råvarer, forvaltning, tilberedning, tradisjon, historie, opplevelse og felleskap – blant annet. Derfor er det viktigste ordet du finner i Idar Hålands vokabular, måltids glede. Det er det han er opptatt av at selskapet han eier skal formidle.

– Det har nok skjedd noe med kunnskapen om mat og matlagning gjennom et par generasjoner. Særlig i min generasjon, de som er født på 1970-tallet og etter det. Vi er blitt litt fattige på kunnskapen, og vi tilbringer lite tid sammen rundt måltidet. Jeg tror på viktigheten av å sitte sammen rundt et bord. Måltids gleden har forsvunnet for mange, man får i seg næring, men man er i mindre grad til stede med andre folk. Jeg tror det er en av de største folkehelseutfordringene vi har i Norge i dag.

Garborg

Budskapet er heller ikke å ta feil av om du beveger deg inn i slakterbutikken på Kleppe, og er skrevet med store bokstaver på veggen bak disken i slakterbutikken. Sitater er hentet fra Hulda Garborg Heimstell fra 1899, under tittelen kunsten å eta. «Ein skal vera i godlag naar ein et. Ein hyggeleg samtale ved bordet er meir verd en eit heilt apotek med droper og helsesalt.»

For Idar Håland gir det ikke bare mening, han fremholder det også som viktig i en tid der alle ser på lykke mer som en tilstand enn en opplevelse.

XX

– Når man spiser, dekker man også et behov som gjør en tilfreds. Lykke er noe man kan oppleve et øyeblikk av – av og til. I samfunnet i dag søker veldig mange lykke som en slags tilstand. Jeg interesserer meg ikke for lykke, men meningsfullhet og om vi lever meningsfulle liv eller ei. Det er det vi må begynne å spørre våre barn og unge om. Vi er hele tiden på jakt etter om de har det bra eller fint, om det var kjekt eller om det gikk det godt. Vi søker lykke hos dem hele tiden, fordi vi gjerne vil at de skal ha det fint. Men legger de seg om kvelden og står opp om morgenen med en opplevelse av å ha gjort noe meningsfullt?

Industrialisert

Mye har forandret seg de siste tiårene. Ikke minst matbransjen. I løpet av de siste tiårene er matmarkedet både industrialisert og preget av få og store aktører.

– I 1970 var det 400 slakterbutikker i Norge, i dag er det 30 igjen. Det sier noe om hvilken retning vi har beveget oss i – som nordmenn. Vi er blitt mer opptatt av pris og vi jager effektivitet. Samtidig som vi kanskje er det rikeste landet i verden, bruker vi minst penger på mat. I Frankrike sykler folk til slakterbutikken, mens i Norge tar vi Porchen til Rema 1000. For vår del hadde vi en periode tre utvalg. Da jeg overtok for snart 20 år siden så jeg at dette ikke gikk. Vi la ned butikkene i Sandnes og på Bryne, og flyttet alt til Klepp. Vi må være en nisjebedrift, og satser knallhardt på vårt eget univers.

Oppskriften har vært gode råvarer, gode produkter og oppskrifter – der stikkordet er måltids glede, samt tilførsel i form av pølsebu, selskapslokale og et jærsk spisested, Edeståvå.

– Når de tretti personene som jobber hos oss står opp om morgenen er vi opptatt av å skulle følge gjesten hjem, slik at han eller hun opplever måltids glede rundt sitt eget middagsbord.

Bekymringsløs

Med cirka 130.000 gjester innom Hålands univers på Klepp i fjor, er ikke Håland bekymret for fremtiden. De har trofaste og fornøyde kunder. Men nordmenns generelle prisjag bekymrer ham.

– Når de som produserer mat i dag skal levere til en dagligvarebransje som kun er opptatt av at ting skal være billigst mulig, gjør det noe med oss. Det får konsekvenser for kvaliteten, og det forplanter seg ned til landbruket generelt. Norge er et lite land og ikke skapt for å drive industrilandbruk.

– En ny trend de senere årene er også at flere tar til orde for å avstå fra kjøtt eller spise mindre. Merker bransjen det?

– Jeg er ikke så bekymret for det. Selv sier vi gjerne at vi godt kan spise mindre kjøtt, men la oss spise bedre kjøtt når vi gjør det. Vi trenger mer kunnskap om det vi stapper i oss, og er for ukritiske. Det handler i første rekke om en økt bevisstgjøring.

Slakterslekt

Slakteryrket ligger langt tilbake i familien. Tippoldefaren til Idar Håland fikk i sin tid utdelt borgerbrev – tilsvarende dagens svennebrev – av Alexander Kielland som synlig bevis for tittelen pølsemaker og slaktermester i 1896. Håland kjøtt ble imidlertid startet nær seksti år senere av Idar Håland sin morfar og hans kompanjong. Da deres sønner overtok på 1970-tallet, skilte Håland og Sæland lag, og morfaren og onkelen startet Håland Kjøtt slik man kjenner navnet i dag. Da Idar Håland ble spurt om å gå inn som leder i bedriften som 27-åring var han aldri i tvil. Fem år senere kjøpte han selskapet.

– Jeg følte aldri noen forpliktelse. Min motivasjon var at jeg er glad i kjøtt og i håndverket, samtidig som jeg liker en utfordring. De første årene var knallharde, og det å være ung og uerfaren da, det

kjente jeg på. Men vi fant ut hvor vi ville hen, endret målet mot det vi har blitt i dag, og gikk fra å tenke at vi måtte utnytte produksjonskapasiteten til å se på hva slags type virksomhet vi faktisk er, en liten nisjebedrift som er opptatt av kjøtt og husmannskost. Vi kan ikke konkurrere med dagligvarehandelen på pris, men vi kan tilby våre kunder en helt annen opplevelse.

Bakgrunn

Det var ingenting i ungdomsårene som tilsa at Idar Håland skulle arbeide med kjøtt og måltids glede som voksen. I barneårene var korps og musikk den store interessen, og på videregående gikk han på musikklinjen på Lundehaugen videregående.

– I mangel på å vite hva jeg ville, fikk jeg fast ansettelse i Klepp Sparebank. Der hadde jeg jobbet hver sommer siden jeg var 15 år. Samtidig tok jeg noe kveldsutdanning på BI, men fant ut at det

80 prosent av den maten Håland Kjøtt selger som hovedmåltid til jul, er pinnekjøtt.

ikke var min greie. Det endte opp med at jeg dro til Sverige og tok en bachelor i sosiologi. Jeg er utdannet arbeidsplass-sosiolog, og det får jeg bruk for hver eneste dag på jobb med 30 medarbeidere i arbeid.

– På hvilken måte?

– Sosiologi for meg handler om relasjoner mellom mennesker. Hvorfor jeg oppfører meg som jeg gjør i relasjon til deg, og forståelsen av menneskers interaksjon med hverandre. Med 30 medarbeidere er det en daglig øvelse å forstå hverandre og hvordan vi best kan utnytte hverandre på en god måte for å få gjort det vi skal gjøre i løpet av en dag.

Stas

Også ektefellen er fra Sverige. I løpet av årene har paret fått tre barn som i dag er i alderen 15–19 år. Alle har arvet morens idrettsinteresse, og i langt mindre farens interesse for korps og klarinett. Men eldstesønnen har valgt å følge i farens fotspor, og er på vei mot å utdanne seg til pølsemaker.

– Jeg synes jo det er litt stas. Ikke fordi dette er en familiebedrift i seg selv, men mest fordi jeg synes jeg selv har en fantastisk jobb og er stolt av den bedriften vi har bygget opp. Da er det kjekt om noen har lyst å forvalte dette videre. Men det må være frivillig, og lystbetont.

Selv tror Idar Håland at det kan bli rom for både dem og andre i tiden fremover, men han tror ikke det innebærer at vi vil få en oppblomstring av nisjebutikker som livnærer seg på kjøtt, fisk, ost eller bakervarer innenfor dagligvarebransjen i årene fremover.

– Jeg tror ikke det vil bli den nye trenden at kundene i mye større grad handler i spesialbutikker. Men jeg tror det er rom for dem som klarer å gi kunden en opplevelse. Vi lever i et samfunn som er veldig preget av jaget etter materialistisk velstand. Vi er mer opptatt av det som skjer i hånden enn i hjertet. De som klarer å tilføre noe som også er mat for hjertet, tror jeg kan ha en god framtid.

Hands on

Behovet for og lysten til å formidle måltidsgleden, ligger også til grunn for at Idar Håland har forlatt posisjonen som daglig leder i bedriften. Arbeidsantrekket er som alle andre som jobber på gulvet, et sort forkle med slaktebedriftens visjoner og mål trykket mot brystet.

– Jeg var for mye daglig leder og for lite hands on. Det er en del oppgaver som må løses på administrativt nivå også i vår virksomhet, men det interesserer ikke meg. Derfor ansatte jeg i fjor en daglig leder, Monica Oliveren. Hun har overtatt alle oppgaver og svarer for styret og eiere. Min rolle nå og i framtiden er å være til stede i butikken, bak hoggestabben og å snakke med gjestene våre. Jeg skal drive med formidling, av mat og kjøtt-tradisjoner,

enten det skjer i butikken, på Gladmaten, i forbindelse med fagutdannelse, til skoleelever eller i spisestedet. Det å være med å bidra, er viktig for oss. Vi ser på det som et oppdrag, og er ikke her bare for å lage pølser.

Pinnekjøtt

Jul er også høytid for slakteribransjen. 20 prosent av årsomsetningen til Håland er knyttet til måneden før jul.

– Pinnekjøtt er det folk på Jæren spiser desidert mest av i julen. Lam har helt andre og eldre tradisjoner enn gris, og måten å forvalte lam på var å salte og tørke. 80 prosent av den maten vi selger som hovedmåltid til jul, er pinnekjøtt. Vi bygger et stort varelager, og lager og produserer for julemat hele høsten. Vi har vært i gang med jula siden august.

– Jobben er både mitt liv og min hobby, sier Idar Håland.

Sammenliknet med de store produsentene, er Håland en liten håndverksprodusent med en årsomsetning på cirka 30 millioner kroner. Pinnekjøttet utgjør alene 10–12 tonn.

– For en liten håndverker er det ganske mange kilo.

– Hva kjennetegner pinnekjøttet fra Håland?

– Først og fremst en god råvare.

Lammene har gått på fjellbeite i Sirdal eller Ryfylke, de spiser lyng, gras eller det vi kaller for fjellurter, og det setter sitt preg på smaken. Deretter handler det om forvaltningen av råvarene, ved bruk av god tid på tørkeprosessen etter salting. Det er spekeprosessen som skaper den gode smaken.

– Hva spiser du selv på julaften?

– Pinnekjøtt, laget på tradisjonell vis,

med poteter og kålrotstappe, som min mor og min mormor. Men vi damper ikke pinnekjøttet, vi koker det til kjøttet slipper beinet. Etterpå legger vi det i en langpanne, pinnene med fettsiden opp over aluminiumsfolie slik at fettet blir sprøtt og godt.

Bjødna-Tore

Hålands-navnet har sitt opphav i Frafjord. I de traktene der stamfaren Bjødna-Tore ble angrepet av bjørn på midten av 1800-tallet, fikk revet ut deler av ansiktet og mistet synet, men overlevde. Selv har Idar Håland fått seg hytte i rekke nær munningen av Frafjordelva, men foretrekker likevel kjøtt på grillen fremfor fisk når temperaturen tilsier middag i friluft på hytta.

– Jeg liker å fiske, men har ikke noe ønske om få noe. Det er terapi å sitte i en båt med fiskestangen, håpe på napp, men at fisken slipper sluken på veien opp. Fisk er fisk, og kjøtt er mat.

Han legger ikke skjul på at han elsker jobben, og deler ikke livet inn i et arbeidsliv og et fritidsliv.

– Når jeg går hjem fra arbeidsplassen, er hodet fortsatt på. Jobben er både mitt liv og min hobby. Det å gå tur på stranden og la kreativiteten sette fart, er magisk. Men vi er jo også i en fase i livet der vi har unger som bor hjemme, og jeg synes det er veldig kjekt å være med på fotball- eller håndballkamper. Selv har jeg ingen typisk hobby. Jeg har løpt noen maraton tidligere, men de siste årene har jeg bygget litt mage. Nå skal jeg få litt bedre tid...

IDAR HÅLAND

» Alder: 45 år

» Sivil status: Gift, tre barn

» Bosted: Vik, Orre i Klepp

» Aktuell: Måltidsambassadør og pinnekjøttleverandør

A man with short, light brown hair and a light beard is shown in profile, looking out of a window. He is wearing a dark blue button-down shirt. The background is slightly blurred, showing the interior of a building with large windows and some equipment.

Lager betong nesten uten CO₂-utslipp

Med sin geopolymersement ønsker Saferock å lage et betongprodukt som kan kutte CO₂-utslippene med opptil 90 prosent. Espen Lea og selskapet håper å ha en pilotfabrikk klar til sommeren 2022.

Betong er verdens mest brukte materiale etter vann og står for seks til åtte prosent av verdens CO2-utslipp. Nå kan en Stavanger-oppfinnelse kutte utslippene med opptil 90 prosent basert på avgangsmasser fra gruveindustrien.

TEKST OG FOTO: LARS IDAR WAAGE

I en hall på Sola står en Kenwood kjøkkenmaskin og sviver. Oppi bollen som normalt gjerne ville inneholdt egg, mel og sukker, er det helt andre ingredienser som blandes. Her heller Ida Marie Gabrielsen i vann, sand og geopolymers-ement som røres rundt til det blir en jevn røre, som til forveksling ser helt lik ut som vanlig betong.

– Målet er å lage en blanding som ser og oppfører seg helt likt som vanlig betong, og det gjør det. Når denne har fått rett konsistens så heller jeg oppi formen og setter til herding, forklarer Gabrielsen som jobber som forsker i Saferock.

Lavere CO2-utslipp

Braker du Google og søker opp geopolymere får du nærmere én million treff, men akkurat denne spesielle bruken av geopolymere er det få eller ingen i verden som driver med. I 2012 begynte Mahmoud Khalifeh forskningen på området sammen med Helge Hodne ved Universitetet i Stavanger, til bruk som pluggemateriale i olje- og gassindustrien. Nå kan det revolusjonere bygg- og anleggsbransjen.

– Saferock ønsker å lage bærekraftige produkter for fremtidens bygg og anlegg, og for oss handler det om betongrelaterte bygningsmaterialer, forklarer daglig leder Espen Lea.

Verden bruker enorme mengder betong, og faktisk er betong verdens mest brukte materiale etter vann. Millioner på millioner tonn med betong bruker store mengder sement som er ansvarlig for seks til åtte prosent av verdens CO2-utslipp. Gjenbruk av masser fra gruveindustrien kan males til et fint pulver og blandes til det selskapet kaller geopolymers-ement.

– Lab-tester viser at dette fungerer og vi lager produkter som har lavere CO2-avtrykk og som tåler varme og kjemikalieangrep bedre enn tradisjonell betong, sier han.

Han har vært med fra starten av og så tidlig mulighetene som finnes innen bygg- og anleggsbransjen. Selskapet har sikret seg eksklusive lisensrettigheter til bruk av disse patentene som UiS har tatt på denne geopolymers-teknologien.

– På to år har vi ti ansatte, og en veldig god miks av unge fremadstormende og flinke erfarne folk, og jeg har stor tro på at dette må vi gjøre i samarbeid mellom oss og universitetet, sier Lea.

Pilotfabrikk

Selv om labtestene ser veldig bra ut og

Med en Kenwood-kjøkkenmaskin blander forsker Ida Marie Gabrielsen sammen ingrediensene for å lage en ny kube med betong som de kan teste egenskapene til.

selskapet er sikre på at deres produkt fungerer, er Lea klar på at teknologien ikke er perfekt på alle områder per dags dato.

– Sement og betong har hatt en teknologisk utvikling gjennom 200 år, mens for geopolymere har ikke utviklingen pågått så lenge. Svakheterne som finnes i dag mener vi det er mulig å fikse, vi trenger bare litt mer tid, mener Lea.

Første steg for å verifisere teknologien vil være å bygge en pilotfabrikk som etter planen skal stå klar neste sommer. Da vil også selskapet kunne selge produktet og få en omsetning. Akkurat nå venter de svar fra Enova på en søknad om støtte til pilotfabrikken. Dialogen er god og de håper på et svar før jul.

– For oss hadde det vært en flott julegave å fått Enova med på dette. En sånn fabrikk vil kreve 25 millioner i investeringer, der Enova kan gå inn med inntil 45 prosent, sier den daglige lederen.

På fabrikken skal masene males ned til et veldig fint pulver og så blandes til et homogent pulver - geopolymers-ement. Dette må gjøres med rett kvalitet.

– Dermed får vi både verifisert at dette kan oppskaleres og fungere samtidig som

vi får demonstrert produktet og får noen referanseprosjekter der vår type betong blir brukt.

Men akkurat her ligger også et av de største hinderne akkurat nå: De internasjonale betongstandardene krever et visst innhold av OPC (Ordinary Portland Cement), tradisjonell sement for å kunne brukes. Håpet er at inntil regelverket endres, så kan produktet brukes til ikke-bærende konstruksjoner.

– Akkurat her finnes det en del andre ting betong brukes til, og gulv i parkeringshus mot grunn eller støttemurer går det nok an å få unntak fra kravene, forklarer Lea og fortsetter:

– Dagens regelverk er ikke tilpasset vårt materiale og er dermed et hinder for at bygg- og anleggsbransjen kan redusere sine CO2-utslipp.

Avfall til ressurs

Ute i hallen har betongmassen blitt fin og jevn. Gabrielsen får betongen over i en liten kvadratisk form som settes til herding. Inne i et lite rom står hylle på hylle med slike prøver, som testes mot varme og kjemikalier. Mens vanlig betong kun tåler

«Saferock ønsker å lage bærekraftige produkter for fremtidens bygg og anlegg, og for oss handler det om betongrelaterte bygningsmaterialer».

Espen Lea

lave temperaturer opp mot 400-500 grader, skal Saferocks betong tåle opp til 1200 grader. Dette testes i samme hall der de så betongkubene utsettes for ekstrem varme.

– Egenskapene er altså bedre med denne type betong, sier Lea.

Geopolymer-sementen slik den er i dag vil gi 70-80 prosent mindre CO₂-utslipp sammenlignet med bransjestandarden for betong. I tillegg jobber Saferock med en teknologi for å binde CO₂ i betongen, slik at det materialet også blir et karbonfangst og -lagringsprodukt.

– Ved å gjøre CO₂ om til et fast stoff og ikke la det forsvinne ut av produktet over tid vil vi faktisk redusere utslippene med 80-90 prosent. Det er betydelige mengder CO₂ på verdensbasis!

Siden Saferock bruker avgangsmasser fra gruveindustrien med en sirkulær tankegang, gjør man et problemområde i

den industrien til en ressurs.

– Vi gjenvinner avfall til en ressurs.

I dag samarbeider de med Titania, men ser også for seg at de bruker andre kilder som råstoff fra andre gruveprosjekter i Norge. I fremtiden vil produksjon ligge tilknyttet gruveprosjekter for å gjøre råstoffet så kortreist som mulig. Målet er å ha flere produksjonsfasiliteter i Norge innen syv år.

– Blir pilotfabrikken en suksess så bør vi få til dette, og ha geopolymer-sement for salg i Norge og eksport til utlandet, forklarer Lea.

Har et ansvar

Han kjenner heller ikke til noen direkte konkurrenter i Norge. Noen finnes i utlandet, men de har ikke helt samme konsept og er avhengige av flyveaske, et avfallsprodukt fra kullkraftverk. Flyveaske brukes i betongindustrien for å erstatte CO₂

SAFEROCK AS

- » Etablert: 2019
- » Daglig leder:
- » Antall ansatte: 10
- » Omsetning: Ingen
- » Internett: saferock.no

og redusere fotavtrykket.

– Men de kommer som et restprodukt fra kullkraftverk som egentlig skal fases ned. Flyveaske er derfor et problem i dag og vil være enda vanskeligere å få tak i fremtiden.

En annen effekt av en suksess av pilotprosjektet vil være flere arbeidsplasser. Målet er å være 20 ansatte om ett år, altså en dobling fra i dag. Tilgangen på kompetanse er derimot begrenset i denne bransjen, og selskapet søker også internasjonalt.

– For å få suksess er vi nødt til å rekruttere de beste folkene. Finner vi dem her lokalt er det supert, men vi må se overalt. Akkurat nå har vi tre ledige stillinger og oppfordrer alle som synes vi høres spennende ut til å søke.

Kompetansen de søker etter handler om erfaring med geopolymer, folk med kjemibakgrunn, sterk bakgrunn innen sement og betong, kandidater som har drevet med utvikling av ildfast materiale, noen som er sterke på materialteknologi.

– Erfaring med geopolymer finnes det veldig lite av i Norge, erkjenner Lea.

– Hvor vil dere bygge pilotfabrikken?

– Akkurat det jobber vi med nå. Er i dialog med noen aktører, samtidig som vi har et prosjekteringsfirma som skal få en oversikt over krav og behov til en sårn fabrikk.

– Dette prosjektet kan jo ha enorme muligheter?

– Ja, dette prosjektet er veldig viktig fordi det kan bidra til å redusere utslippene. Derfor har vi et ansvar for å få

Hos oss kan du ta fagskoleutdanning innen:

- ✓ Effektiviserings- og forbedringsledelse
- ✓ Helse- Miljø- og Sikkerhet
- ✓ Kontor-, salg- og serviceledelse
- ✓ Veiledning av lærlinger
- ✓ Helseutdanninger
- ✓ Oppvekstutdanninger

**Med kurs mot et grønt
skifte på sjøen**

Norled skal være en spydspiss i det grønne skiftet innen maritim næring i Norge og har flere spennende prosjekter på gang innen både elektrifisering og hydrogen. Teknisk direktør Erlend Hovland, innovasjonssjef Karolina Adolfsson og administrerende direktør Heidi Wolden.

Norled har lange tradisjoner både i vår egen region, men også langs hele kysten. Selskapet fortsetter inn i fremtiden som en spydspiss i den grønne transformasjonen, med skip drevet av elektrisitet og hydrogen.

TEKST OG FOTO: LARS IDAR WAAGE

Fra det første skipet ble bygget og satt i drift i 1855 og til i dag, har selskapet vært opptatt av å være i front. Fra hjuldampere «Ryfylke» og de første kommersielle båtutene til dagens elektriske og hydrogendrevne ferjer. I løpet av første halvår av 2022 skal ferjene «Hydra» inn og bygges om til hydrogendrift. En stor milepæl for både Norled og den maritime næringen i Norge.

– Da jeg startet i Norled våren 2020 ble jeg veldig betatt av historien og det ansvaret selskapet har tatt ved å være en spydspiss og pionér i det grønne skiftet, sier Heidi Wolden, administrerende direktør i Norled, og fortsetter:

– Alt dette handler om folk og om eiere. Om folk som vil og tør å se lenger frem og om eiere som tør å ta risiko og vill noe større enn seg selv.

Grønt skifte

Selskapet har et mål om at 35 prosent av flåten skal være elektrisk når hele investeringsprogrammet er ferdig. Fra sentralt hold er det krav om at alle anbud på ferjedrift fra 2023 skal være lav- eller nullutslippsfartøy. Det samme gjelder hurtigbåt fra 2025. Norled har hatt fokus på nettopp hurtigbåter og lanserte nylig konseptet «Autonomous Battery Swap» – en batteribyttesløsning for hurtigbåter som vil sørge for at fartøyene kan opprettholde hastighet og regularitet i tillegg til å være utslippsfrie.

– Vi har stor tro på at batteribyttesløsningen kan få fart på omleggingen av hurtigbåter fra diesel til elektrisk drift. Ferjeflåten i Norge er på god vei til å bli elektrifisert, men hurtigbåtene gjenstår. Vi trenger større tempo i utviklingen av hurtigbåt fordi CO₂-fotavtrykket ikke er bærekraftig. Norled er nå klar for å ta steget med å elektrifisere hurtigbåtene, sier Wolden.

Norled samarbeider også med Kolumbus om hurtigbåten «Medstraum» som blir verdens første helelektriske hurtigbåt som skal gå mellom Stavanger og Hommersåk. Denne er nå under bygging på Fjellstrand i Hardanger. I tillegg jobber selskapet med å konvertere hurtigbåtene som går mellom Haugesund og Røvær.

– Kolumbus er virkelig en fremoverlent

Heidi Wolden, administrerende direktør i Norled

oppdragsgiver som er konstruktive og fine å jobbe med, sier Wolden.

Hurtigbåter har vært en utfordring siden de skal holde en fart på 30-35 knop. Helelektriske ferjer har vært i drift en stund, med «Ampere» som den første i sitt slag tilbake i 2015. For Norleds del er hydrogendrift det neste prosjektet. Ferjene «Hydra» og «Nesvik» har trafikkert sambandet Hjelmeland-Nesvik siden i sommer. Til vinteren skal «Hydra» bygges om til hydrogendrift.

– Her ligger vi helt i front i Norge, siden det ikke finnes andre hydrogensamband i Norge per i dag. Det var også en del av kontrakten at vi har en risikobasert tilnærming med tanke på å få på plass regelverket som er nødvendig for å drifte et samband på hydrogen.

Spyspiss

Å forme et regelverk tar tid, og selskapet har brukt tiden sammen med myndighetene for å lage et regelverk som er minst like sikkert som med andre energikilder. Hydrogen vil være aktuelt for de lengre ferjestrekningene, og i disse dager ventes det svar på anbudet for sambandet Bodø-Moskenes, som

er Norges lengste samband på over 94 kilometer.

– Myndighetene har bestemt at det skal være minst 85 prosent drift på hydrogen på de to hovedferjene på Vestfjorden. Hvem som vinner anbudet blir avklart nå før jul, sier hun.

– Er det et konkurransefortrinn for dere med «Hydra»?

– Vanskelig å si om det er et konkurransefortrinn, vi kjenner jo veldig godt til risikoen også, men at vi ligger lengst fremme med tanke på kompetanse, er det ingen tvil om. Dessuten er vi en konseptutvikler i disse prosjektene og gjør det ikke alene, men sammen med gode samarbeidspartnere.

– Er den siste dieselferja bygget?

– I Norge vil jeg tro det ja. Jeg håper det.

Langs Norges langstrakte kyst på rundt 100.000 kilometer er Norled og de andre selskapene en viktig del av infrastrukturen. Frakt av folk, varer og annen gods, alt fra små oppdrag som frakt av sauer til ambulanseoppdrag, frakt av medisiner og blodprøver. Alt som skal til for at samfunnet fungerer.

– Selv er jeg oppvokst et sted som var avhengig av ferje, så jeg kjenner til hvor

«Alt dette handler om folk og om eiere. Om folk som vil og tør å se lenger frem og om eiere som tør å ta risiko og vil noe større enn seg selv.»

Heidi Wolden

viktig dette er, og det gir en stolthet hos de ansatte. Regularitet og sikkerhet er øverste prioritet, sier Wolden.

I dag er det fire store selskap som kjemper om de store sambandene: Norled, Boreal Sjø, Fjord1 og Torghattan. Før var det lokale selskap som driftet de regionale sambandene, mens nå har de aktivitet over hele Norge. Måten anbudskonkurransene er rigget på, gjør at de nå er spredt over store deler av kysten.

– Norled har aktivitet fra Tromsø i nord til Oslo. Der driver vi ferjene som går mellom Aker Brygge og Nesodden. Disse er også helelektriske, ombygd fra LNG-drift.

Ettertraktet kompetanse

I dag har ikke selskapet aktivitet utenfor Norge, men følger nøye med på trender også internasjonalt. Norled har stor tro på at det norske markedet vil vokse seg større grunnet det grønne skiftet, og at det kan gi muligheter også i andre land.

– Mange store byer ligger ved vann eller sjø, og kan vi utnytte disse årene bedre så krever det små naturinngrep samtidig som det er effektivt. I mange byer er det ikke plass til nye veier, da kan gjerne sjøveien tas i bruk.

Wolden håper også ferjer kan være med i konkurransen der det i dag vurderes tunneler og broer og mener bransjen har gode alternativer, også i fremtiden.

– Teknologien utvikles hele tiden og gir bedre rekkevidde, og dersom det er kundegrunnlag for det så bør ferja oppleves som en forlengelse av veien, mener Wolden og legger til:

– Den maritime næringen gir også viktige arbeidsplasser, både her i regionen, på verftene og langs kysten der vi opererer samband.

Som for mange andre næringer så er det knapphet på arbeidskraft. I alle kontraktene er det krav om lærlinger, som er en fin måte å knytte de unge til næringen. Men spesielt

Ferja "Hydra" legger til kai på Hjelmeland. I vinter skal denne bygges om slik at den får hydrogendrift som tiltenkt, og blir dermed en del av Norges første hydrogendrevne ferjesamband. Foto: Norled

maskinister er ettertraktet også i andre bransjer, spesielt innen olje og gass.

– Så har vi eksempler på gode søkere fra andre bransjer til vår bransje også, som viser at det er stor overførbarhet og at vi som et rederi også er en del av den grønne transformasjonen.

Neste år skal også en hurtiggående båt til Fiskeridirektoratet leveres. Spesialfartøyet er under bygging hos Oma Baatbyggeri og skal eies og driftes av Norled på oppdrag fra Fiskeridirektoratet. Dette blir en hybridløsning mellom elektrisk drift og dieselmotorer. Spesialfartøyet skal brukes til kontroll av fiske, rydding av tapt fiskeressurs og innsamling av kystnære data.

– Dette prosjektet er jo litt annerledes enn andre av våre samband, samtidig så

vil deres spesialkompetanse jobbe sammen med vår kjernekompetanse. Så er det ekstra kjekt med sånne oppdrag der de ser på oss som en interessant samarbeidspartner.

NORLED AS

- » Etablert: 1855
- » Daglig leder: Heidi Wolden
- » Antall ansatte: Cirka 900
- » Omsetning: Rett over 2 milliarder kroner
- » Internett: norled.no

PS!

Vi har også ledige kontorlokaler for utleie.

KURS- & MØTEROMSLOKALER

FOLKETS HUS LEIER UT ATTRAKTIVE LOKALER TIL NÆRINGSLEVET

- ✓ Rimelige leiepriser
- ✓ Vi kan levere mat til kurs, møter og konferanser
- ✓ Kunder fra mange bransjer, blant annet skal Norway Chess ha en ukelang turnering høsten 2021

fh-stavanger.no

post@fh-stavanger.no
51 50 02 00

Velkommen innom for å se nærmere på våre lokaler i **Løkkeveien 22, Stavanger**

NYE MEDLEMMER SIDEN SIST

RELI AS

Beliggenhet: Sandnes
Kontaktperson: Rebecca Ribesen Sjølie, 98899947,
contact@relinorge.com
Web: relinorge.com

ReLi er skapt for miljøet, gjennom å gi norske kvinner muligheten å kjøpe mindre, og leie mer - med kun fordeler. ReLi ønsker å øke levetiden til plagg og hedre merker med bærekraft i fokus. Derfor jobber selskapet for å fremme sirkulær mote og bedre forbruksvaner, som et viktig steg mot en mer bærekraftig fremtid. ReLi er et tilbud for de som tør å skille seg ut, setter pris på kvalitet, kreativitet og inspirasjon i hverdagen. ReLi er skapt for at kvinner skal få den beste opplevelsen når de leier klær. ReLi ser på utleie av klær som en viktig del av fremtiden, fordi tilgang gjør deg uavhengig og mulighetene er endeløse. Ved å bruke ReLi kan du eksperimentere med ulike stiler og merker.

ReLi

LASTING DYNAMICS NORDIC AS

Beliggenhet: Stavanger
Kontaktpersoner: Morten Ims,
morten.ims@lastingdynamics.com
Web: lastingdynamics.com

Lasting Dynamics Nordic AS er en del av Lasting Dynamics Group som er en høykvalitets software og app utvikler med kontorer i Stavanger, Napoli og Las Palmas. Lasting Dynamics er et programvarehus som finner løsninger og forretningsmuligheter på bedrifiers komplekse digitale og teknologiske utfordringer. Selskapet gir deg et dedikert team av kritisk tenkende produkteiere og prosjektledere, UI/UX-innovatører, fullstack seniorutviklere, skyinfrastrukturarkitekter og kvalitetssikrings-eksperter, som gjør forretningsideer til avanserte digitale produkter. Lasting Dynamics er et internasjonalt team med mer enn 50 ingeniører og andre IT-fagfolk som samarbeider på kontorer og/eller eksternt fra hele verden.

BUNADSKREDDERIET AS

Beliggenhet: Stavanger
Beliggenhet: Karoline Lea Knudsen, 93876260,
karoline@skredderi.no

Lasting Dynamics Nordic AS er en del av Lasting Dynamics Group som er en høykvalitets software og app utvikler med kontorer i Stavanger, Napoli og Las Palmas. Lasting Dynamics er et programvarehus som finner løsninger og forretningsmuligheter på bedrifiers komplekse digitale og teknologiske utfordringer. Selskapet gir deg et dedikert team av kritisk tenkende produkteiere og prosjektledere, UI/UX-innovatører, fullstack seniorutviklere, skyinfrastrukturarkitekter og kvalitetssikrings-eksperter, som gjør forretningsideer til avanserte digitale produkter. Lasting Dynamics er et internasjonalt team med mer enn 50 ingeniører og andre IT-fagfolk som samarbeider på kontorer og/eller eksternt fra hele verden.

SOOLO AS

Beliggenhet: Sandnes
Kontaktperson: Ole Theodor Berthelsen,
Web: soolo.no

Soolo gir deg bransjens mest effektive distribusjon av drivstoff. Soolo har i flere år utviklet en unik software for nivåmåling og sporing: Soolo Master. Fjernpeiling sørger for at du alltid har kontroll på innholdet i tanken din, og hvor tanken er. Soolo Master er selve «sentralen» i IoT-systemet til Soolo. Soolo Master er et helnorsk produkt. 100% av programvaren er utviklet på eget hus i samarbeid med norsk teknologimiljø. All informasjon kundene får fra Soolo fjernpeiling kommer fra deres egen software. Som kunde abonnerer du altså på «verdien av å vite». Soolo har en unik kompetanse og mulighet for skreddersøm til våre kunder.

soolo

SMARTE HODER AS

Beliggenhet: Sandnes
Kontaktperson: Anette Wilstrup Torgersen,
anette@smarte-hoder.no
Web: smarte-hoder.no

Smarte Hoder AS er et nyetablert rekrutteringsbyrå i Sandnes som er eksperter på rekruttering og bemanning av ledere og fagspesialister innen fagområdene: ledelse, økonomi, HRM, media & kommunikasjon, HMS-K, Supply Chain Management, Innkjøp / Anskaffelse, IT og engineering. Anette Wilstrup Torgersen er daglig leder & gründer. Hun har vært medstifter og etablerer av flere virksomheter innen bemanning og rekruttering av fagspesialister og ledere. Med over 20 års erfaring skal selskapets kunnskap og nettverk skape tilgang og tilvekst av kompetente og motiverte fagspesialister og ledere.

— SMARTE —
HODER
Search & Selection

MCCARDLE RECRUITMENT SERVICES AS

Beliggenhet: Sandnes
Kontaktperson: Paul McCardle, 91511280,
paul@mccrs.no Web: mccrs.no

McCardle Recruitment Services provides support in recruitment and staffing of qualified employees. Through their extensive network they will head-hunt the best skills to give your business the edge over your competition. McCardle Recruitment Services offer tailor-made services to meet your needs – whether you require people for long or short term projects, or purely recruitment to join your team. McCardle Recruitment Services offer their employees competitive rates of pay, full insurance and pension in accordance with Norwegian law. They also take care of all aspects of relocation if needed.

MCCARDLE
RECRUITMENT SERVICES

ANNONSER OG INNSTIKK

Størrelse angitt med BxH.
Prisene er medlemspris.

Helside: 230x310 mm, 194x280 kr. 19.750,-
Halvside: 194x136 mm (liggende) kr. 11.950,-
Kvartside: 194x67,5 mm (liggende) kr. 6.750,-
Innstikk: Pris etter avtale. Fem prosent rabatt for medlemmer.

NYE MEDLEMMER SIDEN SIST

TENK KJØLV

Beliggenhet: Stavanger
Kontaktperson: Roar Kjølv Jenssen, 970 30 512,
roar@kjolv.no
Web: kjolv.no

Kjølv holder kurs og foredrag for å skape fornyelse og kreativitet mellom ansatte og i ledelsen. Selskapet er startet av Roar Kjølv Renssen og Andreas Middelthun. Roar er utdannet skuespiller og har vært i ensembler på Oslo Nye teater, Rogaland Teater og Trøndelag Teater. Han har holdt kurs og veiledet i kommunikasjon og har gjennomført ett fire-årig undervisningsforløp i Prosessledelse og Gruppedynamikk på Vækstcenteret i Danmark. Andreas Middelthun er jurist og mentor. Andreas har bred ledererfaring fra Phillips Petroleum, Block Watne, DuPont, Conoco, Talisman og MindUP. Kjølv tilbyr kurs og veiledning innenfor kommunikasjon og kan bidra med styrketrening av teamet ditt.

TIDEWAVE R&D AS

Beliggenhet: Stavanger
Kontaktperson: Bjørn Lorentzen, 93221084,
bjorn@tidewave.no
Web: tidewave.no

Tidewave er et helseteknologiselskap som utvikler hjelpemidler for brukere med nedsatt funksjonsevne. Tidewave har høy fokus på brukermedvirkning i produktutviklingen slik at de kan levere brukervennlige og innovative hjelpemidler som løser reelle behov. Høsten 2020 lanseres Tidewaves første produkt, Tidewave vendemadrass! Dette er en vendemadrass som beveger sensitive kropp. Bakgrunnen var at Haukeland sykehus hadde etterspurt en løsning for trykksår og mangel på trykkfordeling hos utsatte pasientgrupper. Tidewave-madrassen krummes rundt brukeren når vendeprogrammet kjører. Denne unike utformingen sørger for sikker støtte langs sidene samt øker trykkfordelingen på kroppen.

IGNOS AS

Beliggenhet:
Kontaktperson: Svein Bø, 971 52 733,
Web: ignos.no

Ignos er en ny tech-startup selskap som skal levere «Smart Factory» produkter som en skybasert tjeneste til en industri som er på full fart inn den 4. industrielle revolusjonen. Selskapet spinner utfra Aarbakke Smart Factory konsept i tett samarbeid med Cognite.

FISHENCY INNOVATION AS

Beliggenhet: Stavanger
Kontaktperson: Kjetil Rosvold, 98289866,
kjetil@fishency.no
Web: fishency.no

Fishency Innovation sitt produkt, Fishency360, er en ny måte å overvåke fisk på. Fishency360 er en maskinvare- og programvareløsning for fiskevelferd som overvåker fiskehelse, lus og vekst i pennen. Med 360 ° -visning blir hele overflaten av hver fisk som passerer skannet og analysert. Fishency bruker teknologi for å fremme rimelig bærekraftig utvikling av oppdrettsnæringen. Ett bur, ett Fishency360 for alle typer oppdrett. En enkel og rimelig løsning som gir oppdrettere og veterinærer ekstern tilgang til fiskehelsesdata av høy kvalitet.

ELDRIFT AS

Beliggenhet: Bryne
Kontaktperson: Jon Arne Hammersmark,
47466570, jah@eldrift.no
Web: eldrift.no

Eldrift skal gjøre batterielektriske kjøretøy, fartøy, maskiner, redskaper, og utstyr mer brukervennlig og lønnsomt enn fossildrevne alternativer. Eldrift sitt modulære hurtigladesystem skal enkelt håndteres av maskinen som bruker dem. Det skal være like enkelt å håndtere disse som en gjør med dieseltanken i dag når maskinene trenger påfyll. Eldrift sitt hurtigladesystem vil bestå av en ladeenhet og ett eller flere batterier som enkelt kan flyttes på. De vil også selvsagt være mulig å lade disse på vanlige hurtigladere.

HANASAND GARTNERI AS

Beliggenhet: Rennesøy
Kontaktperson: Stig Jakob Hanasand,
stig.jakob@hanasandgard.no
Web: hanasandgard.no

Gartneriet er hovednæringen på Hanasand Gård. Her dyrkes i år 30 ulike sorter tomater. Hanasand Gard er en av landets største leverandører av tomater til det norske folk. Sannsynligheten er stor for at deres tomater har vært på nettopp ditt matbord!

ANNONSER OG INNSTIKK

Størrelse angitt med BxH.
Prisene er medlemspris.

Helside: 230x310 mm, 194x280 kr. 19.750,-
Halvside: 194x136 mm (liggende) kr. 11.950,-
Kvartside: 194x67,5 mm (liggende) kr. 6.750,-
Innstikk: Pris etter avtale. Fem prosent rabatt for medlemmer.

NYE MEDLEMMER SIDEN SIST

NABLA FLOW AS

Beliggenhet: Stavanger
Kontaktperson: Luca Oggiano ,
Web: nablaflow.no

Nabla Flow aimed since its birth to reshape the world of flow simulations, making them accessible to non-expert professionals in multiple fields. Nabla Flow is currently operative on multiple fields (urban wind, professional sports, product design, wind engineering, meteorology, tunnel analysis, aerodynamics) and actively implements technologies from different fields (machine learning, automation, cloud development, optimization, parametrization, generative design) to redesign the way wind simulations are seen, executed and used.

APPEAL FRISØR

Beliggenhet: Sandnes
Kontaktperson: Sissel Falch, 93011052,
sissel@appealfrisor.no
Web: appealfrisor.no

Appeal Frisør tilbyr førsteklasses frisørsalonger med fokus på den unike opplevelsen. Det å være hos frisøren skal være en avslappende og god opplevelse. Du skal føle deg fin og være stolt over din nye frisyre. Appeal Frisør vil at du skal føle deg sett og at du koser deg i frisørstolen. Derfor lytter Appeal Frisør til dine ønsker og gjør det vi kan for at du skal føle deg ivaretatt. Appeal finner du her:

Appeal Hana
Appeal Bogafjell
Appeal Lura
Appeal Ganddal

APPEAL

MELKEBAREN AS

Beliggenhet: Sandnes
Kontaktperson: Mikal Tengesdal, 924 99 876,
mikal@melkebaren.no
Web: melkebaren.no

Melkebaren er en av barene i Rogaland som satser stort på håndtverksøl og har i dag over 300 ølsorter og 31 tappelinjer. Vi vil gi våre gjester opplevelser enten det skal være ølsmakinger for bedrifter eller dere ønsker at vi skal gi dere en opplevelse innen øl og mat. Vi startet opp i 2005 og vi jobber alltid med å utvikle oss for å gi dere en fantastisk reise innen smaker.

BEMANNINGSXPERTEN ROGALAND AS

Beliggenhet: Sandnes
Kontaktperson: Runar Kvant, 47414141,
runar@bemanningsxperten.no
Web: bemanningsxperten.no

Bemanningsxperten er et selskap innen rekruttering og bemanning. Selskapet skal bygges på lokal kunnskap, lokalt nettverk, lokale investorer og ikke minst knytte til seg de beste rådgiverne i bransjen. Bemanningsxperten tilbyr bemanning innen de fleste fagområder som økonomi, regnskap, kontor, lager / logistikk, administrasjon, ledelse og salg/marked. Deres kunder er både store, mellomstore og små bedrifter. Med mange års allsidig erfaring fra bransjen har Bemanningsxperten en verdifull kunnskap om markedet og kundene, og vet hvor viktig gode relasjoner er.

WEDA AS

Beliggenhet: Sandnes
Kontaktperson: Anne Karin Hafver, 94179001,
Web: weda.no

Weda er en lokal bedrift i Sandnes, etablert i 2008. Selskapet tilbyr renhold og utleie av personell. Kundene er offentlige og private virksomheter fra Egersund i sør til Stavanger i nord. Weda tilbyr det meste innen renhold; brakkevask, utvask, renhold av kontor, matteservice og behandling av gulv. Weda tilbyr utleie av personell, både korte og lengre oppdrag - innen mange bransjer.

B.H. RAMBERG AS

Beliggenhet: Sandnes
Kontaktperson: Barbro Vikan,
Web: ramberg.no

Ramberg er en total-leverandør av transport & logistikk løsninger til næringslivet. Hovedproduktet er landsdekkende fremføring av stykk- og partigods. Selskapet har hovedkontor, terminal og lager i Sande, samt godsterminaler på Langhus, i Trondheim, Stavanger og Bergen. Ramberg tilbyr:

- Landsdekkende stykk- og partigods fremføring.
- 3PL med kampanje- og prosjekt logistikk
- Crossdocking / direktefordeling

ANNONSER OG INNSTIKK

Størrelse angitt med BxH.
Prisene er medlemspris.

Helside: 230x310 mm, 194x280 kr. 19.750,-
Halvside: 194x136 mm (liggende) kr. 11.950,-
Kvartside: 194x67,5 mm (liggende) kr. 6.750,-
Innstikk: Pris etter avtale. Fem prosent rabatt for medlemmer.

STYRELEDER

Heiarop på bærekraftveien

INGVILD MELAND • styremedlem Næringsforeningen i Stavanger-regionen

I 2014 ropte Petter Stordalen høyt om blod i gatene i Stavanger da oljekrisen traff som verst. Oljeprisen falt fra 105 til 40 dollar per fat på kun noen uker, og man kunne ane svetteperler i pannen på regionens ledere i olje og gassbransje. Nå igjen? Koss sko dette gå? Men når vi nå ser på utviklingen de siste syv årene, så vil jeg si regionen har vist sin kraft. Sin omstillingskraft og sin bærekraft.

Det er snart jul og jeg har lyst til å bruk anledningen til å klappe noen på skulderen, heie litt på de som har vært igjennom krevende perioder, men som samtidig har brukt tiden godt til å tenke nytt - til å omstille seg og til å skape. Evnen til å snu seg rundt, ta på seg de løsningsorienterte brillene og få ansatte til å gå i en ny retning kommer ikke av seg selv. Det har krevd – og vil kreve modige valg, og de må vi heie frem!

Vi må huske på at 2014 var før Paris-avtalen, men med en voksende oppmerksomhet rundt klimasaken. Det var langt i fra alle som hadde tatt innover seg at bærekraft var kommet for å bli, eller hadde forstått at nasjoners, industriers og selskapers evne til å håndtere dette som en risiko og mulighet ville avgjøre deres skjebne både kommersielt og omdømmemessig. Noen var tidlig ute, og mitt første heiarop går til dem. Til de som forstod at bærekraft handlet om mer enn å sette FNs bærekraftslogo på nettsiden. Til de som systematisk begynte å inkorporere virksomhetenes effekter på samfunnet som en del av deres strategiske tenkning. Ikke bare for å være «compliant», men fordi de tidlig forstod at dette var den riktige veien å gå for å bygge nye konkurransefortrinn.

Drivende

Hva er ditt bærekraftsøyeblikk? Da du forstod at dette var ikke noe man kunne overse – men at klimasaken ville bli drivende for utviklingen, at det var dette som skulle prege overskriftene og bli vår viktigste kamp? For min del skulle jeg ønske jeg kunne si at det var da Gro Harlem Brundtland la frem sin rapport «Vår felles fremtid» i 1987, men dessverre var jeg for liten til å forstå viktigheten på det tidspunktet. Hun var allikevel den tydelige stemmen som gjorde oss oppmerksom på at vi må få til både global vekst, fattigdomsbekjempelse og samtidig ta vare på miljøet.

Årene gikk og bærekraftdiskusjonen utviklet seg, og de siste årene har klimagassutslipp fått mest oppmerksomhet. EU presidenten, Ursula von der Leyen,

påpekte imidlertid i sin siste melding på sosiale medier før hun dro til klimatoppmøtet i Glasgow nettopp det som Brundtland pekte på for 35 år siden. En klimaavtale forutsetter at vi klarer å balansere utvikling, miljø og rettferdighet.

Samme utfordringer

Støtte de fattige landene i sin omstilling samtidig som vi andre kutter der vi kan. Verden har tatt store steg på bærekraftsområdet, samtidig så er mange av utfordringene fortsatt de samme. Vi vet at det kan være vanskelig nok å oppnå enighet mellom naboland, mellom kommuner og mellom selskaper. Til og med en ledergruppe kan det være krevende å samkjøre. Så mitt neste heiarop går til de som prøver å få verden til å enes om felles klimamålsetninger for hele kloden.

Vi må hjem igjen. Vi snakker om omstilling – og kanskje blir det navnet på tiden vi står i. Omstillingsalderen? Uansett, hvis vi ser oss rundt så er det fantastisk å se hvilken skaperkraft regionen viser. Rosenkilden viste i et av sine siste nummer en liste over alle de grønne selskapene som har vokst frem rundt oss. Jeg kjenner jeg blir stolt. Vi kan bruke mye krefter på å klage på alt som skulle vært gjort. Jeg tror allikevel det er viktig å huske på å stoppe opp for å si «bra jobbet» til de som faktisk har tatt grep og er i ferd med å gjennomføre omstillingen. Så heiarop til alle dere i regionens innovasjons- og vekstselskaper. Zaptec. Easee. Boost AI. Beyonder. Desert Control. Horisont Energi. Nuaer. Nordic Unmanned. KVS Technologies. Energy Innovation. Vårgrønn. Ikke nevnt, ikke glemt.

Livserfaring

Innovasjonsforskning viser at statistisk sett så er det ikke nødvendigvis de unge hippe kaffe-latte drikkende gründerne med caps som oftest lykkes med å skape nye selskaper. Nei, jeg lærte nylig av NHH Prof. Tor W. Andreassen, at vi burde legge inn grå hårfarge og livserfaring inn i modellene når vekstselskapers suksess-sannsynlighet skal vurderes. Jeg skal ikke vurdere deres hårfarge, men jeg vil heie frem

endringskraften som de etablerte selskapene kommer med når vi skal omstille Norge til et lavkarbonsamfunn.

Det at vi har fremoverlente store selskaper, norske og internasjonale, som Equinor, Shell, Lyse og TotalEnergies tilstede her i regionen er utrolig viktig. Disse vil være drivende for at fornybar kapittelet i vår historien kan bygges på skuldrene av olje-, gass og kraftselskaper. Gjennom å ha jobbet i olje- og gassindustrien i mer enn 15 år har jeg selv sett hvordan internasjonale relasjoner og gode forretningssamarbeid har vært helt avgjørende for Norges suksess. Vi beveger oss nå inn i nytt grønt farvann, med nye spillere og nye kamparenaer – men vi må huske å heie på de store etablerte selskapene som vil være avgjørende for fart og kraft i utviklingen. De har internasjonale nettverk og kontakter vi trenger når ny teknologi skal utvikles, skaleres og settes i arbeid.

Ikke alene

Det nærmer seg jul - og med julen kommer håndballmesterskapene. Det er tid for å ta frem bjellene og heie favorittene våre frem. Det er ikke bare toppscorerne og de som er mest synlige vi skal rope høyst for. Men hele laget. Enere er aldri blitt enere alene. Dette gjelder også i arbeidslivet. Selv om noen selskap, og kanskje noen ledere, får mer oppmerksomhet, så må alle dere som er med på endringen ta imot heiaropet. Og før dommerfløyten går så må vi også ta et par heiarop for endringsagentene. De som tidlig forstod at vi måtte bygge nye forretningsmodeller. Satse på nye forretningsområder. Søke nye måter å gjøre ting på. I bærekraftens ånd. Veien videre vil være full av utfordringer som må løses. Da trenger vi entreprenørskapsånden - skaperkraften - problemløserne. Her i regionen har vi kalt det «den jærske ånden». Norge har mange konkurransefortrinn, men dette er vår superkraft.

Innsatsen og fokus på arbeidsoppgavene – er avgjørende om man lykkes, både i håndball VM og i omstillingsalderen. Husk at me heie på deg og ditt selskap – men at du og` må heie på deg sjøl!

God jul!

Energi, økonomi og sanksjoner mot Russland

HÅKON SKRETTING • direktør Norwegian Energy Partners

Russland tjener på at Europa trenger mer gass, og enda mer dersom Norge skulle slutte å investere.

Jeg husker godt da jeg en desemberdag i 2006 fikk høre nyheten om at Hydro sin olje- og gass divisjon skulle fusjonere med Statoil. Det var som da Brå brakk staven. Jeg husker akkurat hvor jeg var og hva jeg gjorde. En av forutsetningene for fusjonen var at det fusjonerte selskapet ville stå sterkere i den internasjonale konkurransen. Da først og fremst i konkurransen med de store gigantene ExxonMobil, Total og Shell i kampen om å bli Gazprom sin partner i det store Shtokman feltet i russisk del av Barentshavet.

Det nye selskapet StatoilHydro vant også frem og ble sammen med Total partner med Gasprom i Shtokman feltet. Dette eventyret endte som kjent i 2012 med at StatoilHydro trakk seg ut, og tok ifølge avisene et tap på ti milliarder kroner. Jeg skal la være å gå i detaljer om hvorfor, men at USA ble selvforsynt med gass via sin skiferaktivitet var en vesentlig årsak. Med dagens gasspriser ville trolig Shtokman prosjektet vært lønnsomt.

Neglisjert

Fra og være betydelig opphøyet, ble mulighetene i Russland nærmest neglisjert av norske media. Det gjentar seg til stadighet. Der Equinor drar med seg politikere for å fremme sine interesser, drar politikere igjen med seg pressen. Nå for tiden skrives det lite om norsk oljeaktivitet i Russland i norske medier. Men markedet forsvant ikke, det var bare ett av flere mulige prosjekter som forsvant ut i det blå. Equinor investerte sammen med Rosneft fortsatt i Russland, men på land. Mange norske selskaper fortsetter å vinne både store og mindre leveranser til russiske prosjekter både onshore og offshore. Russland kom på 13 plass som det største marked for norske leverandører til olje og gassindustrien i 2020, – rett bak Canada, men foran Malaysia.

Reaksjoner

I 2014 fikk vi en ny og mer dramatisk hendelse. Russland annekterte Krim. Dette

skapte sterke reaksjoner i vesten. USA, EU og Norge reagerte med sanksjoner. Ytterligere hendelser har skjedd som har forsterket det dårlige forholdet som Russlands aktive støtte til opprørene i øst Ukraina, drap på opposisjonelle og sist, fengslingen av opposisjonspolitikeren Aleksej Navalnyj. Det er ingen tvil om at Russland taper økonomisk på sanksjonene. Det som nok dessverre også er tilfelle, er at Russland vender seg østover og utvikler industrisamarbeid med blant annet Kina i stedet for å samarbeide med vesten. Sanksjonene som ble innført med annekteringen av Krim er dessverre en

«Norge som langsiktig gassleverandør er, og blir viktig for Europa».

låst situasjon. Dette har historiske grunner. Russland ser Krim som historisk russisk territorium, og flertallet av befolkningen på Krim er russere. Ingen Russlandkjennere tror at Russland vil gi opp Krim i overskuelig fremtid.

Code sjakkspillere

Men i dag har vestens grønne skifte og manglende investeringer innen energi og da først og fremst gass, ført til at Russland har høyere økt inntekt fra eksport av gass, enn tapet de har som følge av våre sanksjoner. Russere er gode strateger som de er gode sjakkspillere. Når vestlige selskaper diversifiserer sine investeringer fra olje og gass åpnes det et større mulighetsvindu for spesielt russisk gass. Gassprisene har gått i været og russerne investerer i det ene gassprosjektet etter det andre. LNG produksjon for transport av gass er bygget ut i Sakhalin

og Kaliningrad og er under planlegging utenfor Vladivostok. Novatek har bygget ut Yamal LNG og Arctic LNG 2 er under utvikling. Rosneft bygger også for tiden ut Vostok Oil som er fire-fem ganger så stort som Johan Sverdrup målt i reserver, hvor assosiert gass vil bli gjort om til LNG. Gazprom fortsetter å bygge ut sitt Yamal Mega prosjekt bestående av flere større gassfelt. Denne gassen går blant annet til Europa gjennom rørledning.

North Stream 2 som skal frakte gass direkte fra Russland til Tyskland er viktig for russerne. Det vil gi Russland høyere priser for gassen sin enn transport gjennom Polen og Ukraina. Disse to landene fører for tiden en hard kamp mot prosjektet North Stream 2, selv om det skal veldig mye til å stoppe dette. Russland sikrer seg dermed økt direkte tilgang til det tyske markedet og kan bruke rørledningen til Polen og Ukraina til å presse disse landene både økonomisk og politisk.

Blir viktig

I sum: Russland forsterker sin posisjon og posisjonerer seg for et Europa som tørster etter gass i forbindelse med den energiomstillingen som pågår. På den ene siden straffer vesten Russland med sanksjoner. På den andre siden gir vi Russland økt fortjeneste ved at vestlige energiselskaper underinvesterer i gass.

Glasgow møtet vedtok nylig å redusere bruk av kull fremover. Så lenge det ikke investeres i atomkraft, er økt gassimport til Europa eneste alternativ. Alt annet blir for ustabilt eller for lite. Det er like viktig i tiden som kommer at Norge øker gassproduksjonen som det var da president Reagan presset Norge til en rask utbygging av Troll feltet for å minske Europas avhengighet av russisk gass. Norge som langsiktig gassleverandør er, og blir viktig for Europa og understøtter fortsatt aktiv leting og utvikling av norsk sokkel. At det kan betale for mange norske barnehager og sykehjemsplasser er vel heller ikke noe minus.

Trainee Sørvest gir drahjelp i jakten på de beste hodene

Har du behov for å rekruttere unge, motiverte, topp kompetente medarbeidere? I så fall bør du ta en nærmere titt på hva Trainee Sørvest kan tilby.

AV: FRODE BERGE FOTO: LARS IDAR VAAGE

Enhver bedrift eller virksomhet med ambisjoner om å være konkurransedyktig og attraktiv, har behov for jevnlig påfyll av dyktige, motiverte, faglig oppdaterte medarbeidere. Med de omstillingsutfordringene som regionen står ovenfor, blir ikke dette behovet mindre. Samtidig har vi et arbeidsmarked i kraftig bedring, og kampen om de beste hodene drar seg til. Trainee Sørvest er et program som både sikrer deltakende bedrifter tilgang på de beste

hodene, og gir ambisiøse nyutdannede spennende jobbmuligheter. I tillegg bidrar prosjektet til å utvide nettverkene for alle som deltar. Vi snakker rett og slett om et fullbåret Kinderegg!

Bredde og mangfold

Rosenkilden har tatt en nærmere prat med fire av bedriftene som deltar i Trainee Sørvest for å dele erfaringer: Sum (regnskap og rådgivning), SR-Group(logistikk), SAR (avfallshåndtering) og Grensesnitt

(utvikling av digitale løsninger). Samlet gir disse bedriftene en god indikasjon på spennvidden og mangfoldet blant deltakerne i programmet.

– Et selskap som Sum opplever hard konkurranse om de beste hodene. For oss er programmet en god kanal for rekruttering av dyktige medarbeidere. Trainee hos oss er høyt motiverte og lærevillige. Kort sagt en ressurs for bedriften, sier Marie Grastveit og Anne Lene Erikstad i Sum.

For SR-Group bunnet motivasjonen for

Trainee Sørvest er samarbeidsprosjekt mellom Universitet i Stavanger, Næringsforeningen og Personalhuset. Prosjektet har som mål å beholde, samt tiltrekke seg kompetanse til bedriftene i vår region.

Programmet fikk sitt fotfeste i 2019 og i 2020 startet første kull av i alt 15 traineekandidater. I 2021 var 17 nye på plass, Trainee Sørvest har en ambisjon om 25 kandidater til

oppstart i 2022. Pr dags dato er det 25 bedrifter knyttet til ordningen og vi har fortsatt plass til flere.

Med voksende kompetansebehov ønsker flere og flere bedrifter å sikre seg kompetanse tidlig og programmet vil lyse ut hovedbolken av stillinger i slutten av januar 2022. Programmet tar også sikte på stillingsutlysninger i mars for de som ikke rekker å bli med i januar.

å delta i Trainee Sørvest i behovet for påfyll av akademisk kompetanse i administrative stillinger. Vi hadde først en trainee med utdanning innen HR. Dette året har vi tatt en med kompetanse innen Supply Chain Management. Vi opplever at traineene er gode bidragsytere i driften. Vi håper å beholde dem, og vi har langsiktige planer dem, sier Roy Kristensen og Gustav Sanne-Gundersen i SR-Group.

Tor Olav Schibevaag i SAR leder en bedrift i omstilling, og med sterkt fokus på bærekraft. I en slik situasjon er verdien av faglig sterke, unge, topp motiverte medarbeidere ekstra høy.

– Vi har sydd sammen et eget program for traineene internt hos oss. Sammen med våre mer erfarne medarbeidere bidrar de aktivt i utformingen av nye løsninger, og de får handlingsrom til å utfordre det bestående, forteller Schibevaag.

Som utvikler av digitale løsninger, driver Grensesnitt i en bransje der konkurransen om de beste folkene er knallhard. Bedriften har deltatt i programmet fra starten av, og kandidaten som ble tatt inn det første året, er nå fast ansatt.

– Deltakelsen i Trainee Sørvest har vært veldig verdifull for oss, og sikret oss

tilgang på veldig dyktige medarbeidere. Mye av grunnen til suksessen ligger nok i den grundige og profesjonelle seleksjonsprosessen av kandidatene, som utføres av Personallhuset, Næringsforeningen og UiS, sier Tollaksen.

Nettverk

I tillegg til den merverdien den enkelte traineen tilfører de deltakende bedriftene, understreker samtlige betydningen av de nye nettverksmulighetene som Trainee Sørvest gir. Som en del av programmet arrangeres det jevnlig fellessamlinger der både alle traineene og mentorene deres deltar. Her gis det faglig påfyll, og her skapes det nye nettverk.

Bedriftene påpeker videre at de som deltakere i programmet selv har et stort ansvar for å bruke tilstrekkelig med tid og ressurser for å legge til rette for kandidatene. Hvis dette blir gjort på skikkelig vis, er anbefalingen og oppfordringen til andre bedrifter krystallklar: Delta i Trainee Sørvest!

For mer informasjon om Trainee Sørvest, se: www.naeringsforeningen.no/trainee-soerwest/

STAVANGER REKRUTTERINGSINDEKS

Oktober 2021

3400

utlyste jobber

Arbeidsmarkedstallene fra november var ikke publisert da Rosenkilden for desember gikk i trykken. Derfor er ikke tallene oppdatert siden sist.

	okt.20	okt.21
Ledere	48	106
Ingeniør- og IKT-fag	308	375
Undervisning	152	194
Akademiske yrker	90	111
Helse, pleie og omsorg	490	614
Barne- og ungdomsarbeid	63	110
Meglere og konsulenter	69	133
Kontorarbeid	157	190
Butikk- og salgsarbeid	180	342
Jordbruk, skogbruk og fiske	4	4
Bygg og anlegg	362	266
Industriarbeid	154	327
Reiseliv og transport	85	364
Serviceyrker og annet arbeid	131	194
Uoppgitt	6	70
Totalt	2299	3400

Tallgrunnlaget til rekrutteringsindeksen utarbeides av NAV og presenteres hver måned i Rosenkilden. Indeksen viser hvor mange nye stillinger som ble lyst ut i løpet av hele måneden.

NYTT OM NAVN

OTTAR SKEIDE

Ny partner og rådgiver i Qualified Professionals

Ottar Skeide startet i ny stilling som partner og rådgiver i Qualified Professionals 1. oktober 2021. Han er spesialist på rekruttering av ledere og fagspesialister, og er lokalisert i Luramyrvæien 40 på Forus. Ottar har om lag ti års erfaring fra executive search og rekruttering, samt omfattende arbeids- og ledererfaring fra bank og finans, IT og management consulting. Han har en bachelorgrad fra BI med spesialisering innenfor corporate finance samt tilleggstudanning i form av en «Executive master in Energy management».

TONE SØMME HESKE

Ny fagansvarlig i Addvant AS

Tone Sømme Heske er ansatt som fagansvarlig hos Addvant. Tone har over 25 års erfaring både i regnskapsbyrå og som økonomiansvarlig i privat sektor.

ATLE ØYE

Ny senior rådgiver ingeniørtjenester i Technogarden AS

Atle er utdannet innen markedsføring og har mer enn 20 år ledelserfaring fra olje- og gass, broadcast og møbelbransjen. Siden 2012 har han jobbet med å putte riktig person på riktig sted innen olje- og gassbransjen, hovedsakelig knyttet til drift, beredskap, prosess, kompetanse, styringssystemer og lignende.

STEIN HUGO HESKE

Ny Sr. system- og bedriftsrådgiver i Addvant AS

Stein Hugo Heske er ansatt som Sr. system- og bedriftsrådgiver hos Addvant. Hugo har mer enn 30 års erfaring med system og rådgivning for større bedrifter.

CAMILLA T. AANESTAD

Ny Sr. system- og bedriftsrådgiver i Addvant AS

Camilla er ansatt som Sr. system- og bedriftsrådgiver hos Addvant. Camilla har lang og god erfaring fra regnskaps- og systembransjen.

ENA TIKVESA

Ny manager i Sopra Steria

Ena Tikvesa begynner som manager i Business Consulting hos Sopra Steria. Hun har konsulenterfaring fra Deloitte, hvor hun bisto kunder innen økonomisk styring, prosjektledelse, effektivisering og prosessforbedring av regnskaps- og økonomiprosesser.

ODNY GRIMSLI

Ny Sr. system- og bedriftsrådgiver i Addvant AS

Odny Grimsli er ansatt som Sr. regnskaps-konsulent hos Addvant. Odny er statsautorisert revisor med over 10 års erfaring som revisor og regnskapsfører.

RONNY MYKLEBUST

Ny kundeutvikler i Jærtek

Ronny startet hos Jærtek AS i november 2021. Arbeidsoppgaver vil være «farmer» salg av våre CAD produkter som SolidWorks, PDM, 3DExperience og SWOOD. Ronny Myklebust er 41 år, bor på Figgjo, har samboer og barn. Ronny er opprinnelig fra Stord. Ronny har utdannelse innen maskinteknikk, elektrofag, forkurs elektrofag ingeniør samt formell prosjektleder utdannelse. Ronny arbeider i dag som Prosjekt/ Salgs ingeniør. Han har arbeidet over mange år som testansvarlig og prosjektleder, og som tavlemontør og test ingeniør. Ronny kjenner godt til og har god erfaring med SolidWorks og andre CAD/dataprogrammer.

GUNNVOR MARGRETHE SKJØRESTAD

Ny trainee i Stangeland Maskin AS

Gunnvor Margrethe Skjørestad er trainee og vil ha sin første periode ute i drift på bussveien. Hun er Sandnes-jente, men har de siste årene vært bosatt i Oslo hvor hun har fullført sin mastergrad i geofag.

ANNONSER OG INNSTIKK

Størrelse angitt med BxH.
Prisene er medlemspris.

Helside: 230x310 mm, 194x280 kr. 19.750,-
Halvside: 194x136 mm (liggende) kr. 11.950,-
Kvartside: 194x67,5 mm (liggende) kr. 6.750,-
Innstikk: Pris etter avtale. Fem prosent rabatt for medlemmer.

Hold av datoen!

Egersund konferansen 2022

Onsdag 26. januar
kl. 09-15

Program kommer!

Arne Hjeltnes
er konfransier
for dagen!

EK22
EGERSUND-KONFERANSEN

NYTT OM NAVN

GEIR GUDMESTAD

Ny stikningsingeniør i Stangeland Maskin

Geir Gudmestad er ny som stikningsingeniør i Stikningsavdelingen. I 2019 ferdigstilte han sin Mastergrad i naturgeografi ved Universitetet i Bergen, og har den siste tiden jobbet på landbrukskontoret hos Statsforvalteren i Rogaland.

ALF ESPEDAL WALSKAAR

Ny IHMS-KS koordinator i Stangeland Maskin AS

Alf Espedal Walskaar er ansatt som HMS-KS koordinator. Han er nyutdannet bygg/anleggsingeniør i fra Agder Universitet og har i tillegg utdanning og erfaring i fra Ingeniørbataljon i forsvaret.

ASBJØRN ANDÅS

Ny prosjektingeniør i Stangeland Maskin

Asbjørn Andås har erfaring fra rehabilitering av tunneller, både som entreprenør og byggherre. Han er ansatt i Stangeland som prosjektingeniør i stikningsavdelingen. Asbjørn tok teknisk, allmennfaglig utdanning (TAF) og har fagbrev som industrimontør. Etter dette gikk han videre på ingeniørstudier og er utdannet petroleumstekniker i fra Universitetet i Stavanger.

MAREN ØSTRÅT

Ny produktspesialist i Global Health Technology

Maren Østråt er utdannet sykepleier med videreutdanning i pleie og behandling av ikke-helende sår og har en master i operasjonssykepleie. Hun har tidligere arbeidet i spesialisthelsetjenesten med erfaring fra ortopedi, kar/thorax, akuttmottak og sentraloperasjon. Maren har et brennende engasjement for pasienter med akutte og ikke helende sår. Med ansvar for vår banebrytende bandasje innen sårbehandling vil Maren bli en viktig ressurs i bedriften.

LINDIS FOLKVORD

Ny leder Kvalitet og Utvikling i Norsk Dyremat

Lindis Folkvord startet 1.august som leder for kvalitet og bærekraft hos Norsk Dyremat As. Norsk Dyremat er et heleid datterselskap av Nortura og har 3 fabrikker i Norge. Lindis har 20 års erfaring innen kvalitet, mattrygghet og ledelse. De siste 10 årene har hun jobbet som seniorrådgiver/leder for rådgiving i Compendia. Hos Norsk Dyremat As vil Lindis få en sentral rolle i videreutvikling av selskapet.

TORGEIR FENNE VESTLY

Ny trainee i Stangeland Maskin AS

Torgeir Fenne Vestly starter som trainee og vil første halve år av sin 2-årige trainee-periode være del av stikningsavdelingen. Torgeir er 27 år, født og oppvokst på Ålgård. De siste årene har han brukt til studier 1 år fornybar energi ved NTNU og 5 år ved Universitet i Bergen, hvor han har tatt en mastergrad i geologi, med spesialisering i reservoargeologi.

KINE GUNDERSEN

Ny rådgiver i Management 4 U

Kine Gundersen startet i november 2021 som rådgiver hos Management 4 U. Kine er utdannet statsautorisert revisor og har lang erfaring fra EY og Erga Revisjon AS. Kine har i sine tidligere roller jobbet med både store og små kunder, har bred kompetanse innen flere bransjer og et stort nettverk. Management 4 U ønsker Kine hjertelig velkommen!

KAROLINE KLAUSEN

Ny driftsingeniør i Stangeland Maskin AS

Karoline Klausen starter som driftsingeniør og vil styrke prosjektadministrasjonen. Hun er oppvokst på Randaberg og var i 2018 ferdig utdannet med en master i bygg- og miljøteknikk fra NTNU Trondheim med fordypning i anleggsteknikk. Hun har jobberfaring i fra både rådgiver og entreprenør.

ANNONSER OG INNSTIKK

Størrelse angitt med BxH.
Prisene er medlemspris.

Helside: 230x310 mm, 194x280 kr. 19.750,-
Halvside: 194x136 mm (liggende) kr. 11.950,-
Kvartside: 194x67,5 mm (liggende) kr. 6.750,-
Innstikk: Pris etter avtale. Fem prosent rabatt for medlemmer.

NYTT OM NAVN

FREDRIK OMDAL

Ny avdelingsleder i Stangeland Maskin

Fredrik Omdal er ansatt som ny avdelingsleder for marked og leder for oppdrag og prosjektering. Både underveis og etter endt masterstudie ved NTNU i Trondheim, har han jobbet i Norconsult sin avdeling for vei og trafikk, siste 2 år som avdelingsleder for Samferdsel.

MARTHE NORDAL

Ny rådgivende ingeniør i Ambio

Marthe startet som rådgivende ingeniør hos Ambio i august 2021. Hun har en bachelorgrad i kjemi og miljø fra UiS og har tidligere erfaring som laboratorieingeniør på akkreditert drikkevannslaboratorium. Hos Ambio vil hun jobbe som rådgivende ingeniør innenfor drikkevann offshore, med arbeidsoppgaver som blant annet undervisning, rådgivning og risiko- og sårbarhetsanalyser.

ANETTE WILSTRUP TORGERSEN

Ny daglig leder i Smarte Hoder

Anette Wilstrup Torgersen er daglig leder & gründer av Smarte Hoder AS. Hun har vært medstifter og etablerer av flere virksomheter og forretningsområder innen bemanning og rekruttering av fagspesialister og ledere. Sertifisert bruker av flere anerkjente og DNV-godkjente profilanalyseverktøy fra ledende selskaper av arbeidspsykologiske tester. Anette har bistått ledere i mange forskjellige bransjer med å løse behov innen bemanning og rekruttering på lokalt og nasjonalt nivå.

STIAN HELLEVIK

Ny senior ingeniør i Ambio

Stian har en bachelor innen økonomi og ledelse fra BI, samt en mastergrad innen sikkerhetsledelse og risikostyring. Han har hatt mange spennende jobber, men har uten tvil mest gode minner fra sine 13 år hos Equinor. I Ambio vil han arbeide som rådgiver innenfor rent drikkevann offshore, med arbeidsoppgaver som blant annet risiko og sårbarhetsanalyser, utarbeidelse av drikkevannsmanualer og beredskapsplaner, og ikke minst som foreleser på våre kurs innen drikkevann.

GEIR EIKESKOG

Ny manager i Sopra Steria

Geir Eikeskog har begynt som manager i Sopra Steria. Han har over 20 års erfaring innenfor IT, primært i energisektoren. Geir har hatt en rekke leder roller både nasjonalt og internasjonalt, og har bakgrunn fra både konsulentbransjen og fra energioveratørselskaper.

STIAN UNDHEIM

Ny selger i Jærtek

Stian startet hos Jærtek AS i desember 2021. Arbeidsoppgaver vil være «hunter» salg av våre CAD/CAM produkter som SolidWorks, PDM, 3DEXperience og SWOOD. Stian Undheim er 32 år, bor på Sandnes, har samboer og barn. Stian har en Bachelor grad i økonomi og administrasjon fra BI og videregående innen media & kommunikasjon. Stian har vært ansatt innen salgsarbeid de siste 14 år.

VI VOKSER – BLI MED PÅ LAGET!

Vi er på jakt etter en Researcher som ønsker å jobbe med
Executive Search & Leadership Assessment

intersearch.no

Sent ute med julegaver til ansatte og kunder?

Vi hjelper deg med gaver i ulike prisklasser. Ta kontakt med oss!

Svein Egil Pedersen
928 15 497 // svein@kai-hansen.no

Grethe Økland
906 16 577 // grethe@kai-hansen.no

Elsi Skjørestad
450 44 574 // elsi@kai-hansen.no

Jone Omundsen
938 20 937 // jone@kai-hansen.no

kaihansenprofilering.no

KAI HANSEN